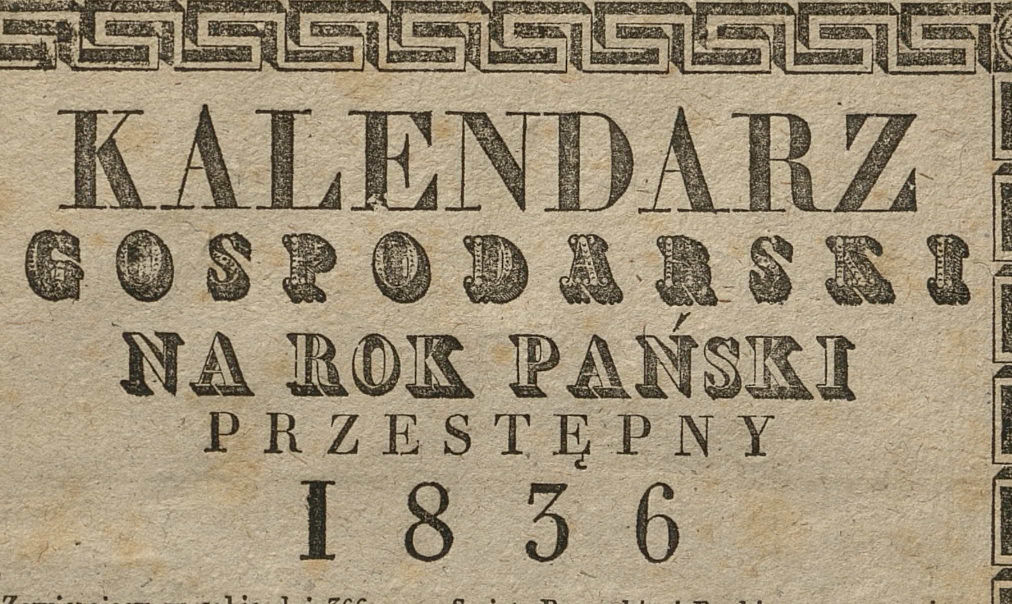

KALENDARZ
Gospodarski
NA ROK PAŃSKI

w WILNIE
w Drukarni Zymela i Manesa.

KALENDARZ GOSPODARSKI NA ROK PAŃSKI PRZESTĘPNY 1836

Zawierający w sobie dni 366, oraz Swięta Rzymskie i Ruskie, z oznaczeniem dni galowych; Epochy znakomitsze; tabelę wschodu i zachodu słońca; odmiany xiężyca; ciekawe i pożyteczne wiadomości gospodarskie i astronomiczne; pryncypalnieysze jarmarki; doświadczenia gospodarskie i anegdoty, oraz święta i posty Staro-Zakonnych.

МѢСЯЦОСЛОВЪ ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ НА 1836 ГОДЪ

Високосный, который содержитъ въ себѣ 366 дней.

W WILNIE I GRODNIE

w Drukarni Manesa Romma i Zymela Typografa.

Sprzedaż Kalendarzy w Wilnie na Ulicy Zmuydzkiey w Drukarni Manesa Romma pod N. 327, a w Grodnie w Drukarni Zymela na Ulicy Bonifraterskiey pod N. 508.

Pozwolono drukować, z warunkiem: aby po wydrukowaniu złożone były trzy exemplarze w Komitecie Cenzury. Wilno 1835 roku Kwietnia 25 dnia.

Cenzor Paweł Kukolnik.

LICZBY ZWRÓTOW KALENDARSKICH.

Podług Star: Kalendar:			Podług Now: Kalendar:
XIII.	Złota Liczba	XIII.	
XXV.	Okrąg Słońca	XXV.	
XXIII.	Epakta	XII.	
IX.	Poczet Rzymski	IX	
E. D.	Litera Niedzielna	C. B.	

ROK PERYODU JULIUSZOWEGO 6549.

Mięsopustu od Nowego roku do Popielcu Niedziel 6.

RUCHOME SWIĘTA.

SWIĘTA RZYMSKIE.

Niedzie: Starozapus. 26 Janu. vs. 31 Styc: ns.
Popielec . . . . 12 Febr: vs. 17 Lut: ns.
Wielkanoc . . . 29 Mar: vs. 3 Kwie: ns.
Krzy: dn. 4, 5, 6 Maj: vs. 9, 10, 11 Maj: ns.
Wniebowstą: Pańsk: 7 Maja vs. 12 Maj: ns.
Zielone Swiątki . 17 Maj: vs. 22 Maj: ns.
Boże Ciało . . . 28 Maj: vs. 2 Czer: ns.
Niedziel po Zielonych Swiątk: 27 vs. 26 ns.
Niedziela I. Adwen: 29 Nov: vs. 27 List: ns.

SWIĘTA RUSKIE.

Недѣля Мясопустная . . . 2 Февраля.
Недѣля Сыропустная . . . 9 Февраля.
Пасха Христова . . . . 29 Марта.
Вознесеніе Господне . . . . . 7 Маія.
Пятдѣсятница . . . . . . 17 Маія.
Мясопустъ Петровъ . . . . 24 Маія.
Петрова постa. . . . . . 5 Недѣль.
Мясопустъ Спасовъ . . . . . 30 Іюля.
Мясопустъ Филиповъ . . . 14 Ноября.

Wielkanoc Rzymska Tygodniem pierwiey.

SUCHEDNI PRZYPADAJĄ.

V. S. Pierwsze, w Lutym 19, 21 i 22.
Drugie, w Maju 20, 22 i 23.
Trzecie, w Wrześniu 16, 18 i 19.
Czwarte, w Grudniu 16, 18 i 19.

N. S. Pierwsze, w Lutym 24, 26, 27.
Drugie, w Maiu 25, 27, 28.
Trzecie, w Wrześniu 21, 23, 24.
Czwarte, w Grudniu 14. 16, 17.

ЧИСЛО ЛѢТЪ.

Отъ сотворенія Міра по Греческимъ хронографамъ - - - - - - 7344 годъ.
Отъ Юліянскаго Періода - - - - - - - - - - - - - - - - 6549 годъ.
Отъ сотворенія Міра по Римскимъ - - - - - - - - - - - - 5785 годъ.
Отъ сотворенія Міра по Еврейскимъ - - - - - - - - - - - 5596 годъ.

ODMIANY XIĘŻYCA I ZNAKI ZODYATYCZNE.

Nów Xiężyca.	Baran.	Lew.	Strzelec.
Pierwsza Kwadra.	Byk.	Panna.	Kozierożec.
Pełnia.	Bliźnięta.	Waga.	Wodnik.
Ostatnia Kwadra.	Rak.	Niedźwiadek.	Ryby.

EPOCHY ZNAKOMITSZE.

Od stworzen: świata podł: Grekow 7344
— — — — — — — — Rzymian 5785
— — — — — — — — Żydow - 5596
— Potopu podług Grekow - - - - 5102
— — — — — Rzymian — — — 4129
Od zburzenia Swiątyni w Jerozolimie 1768
Od założenia Miasta Kijowa. - - 1406
Od Hegiry, czyli ucieczki Mahometa z Mekki, od którey Turcy lata swoie liczyć zaczynaią - - - 1214
Od wprowadzenia Wiary świętey do Rossyi - - - - - - - - 848
Od założenia Miasta Moskwy - - 689
Od założenia Miasta Wilna - - - 518
Od wynalezienia prochu - - - - 494
Od wynalezienia dział - - - - - 484
Od wprowadzenia pierwszey Srebrney monety w Rossyi w Nowgorodzie - - - - - - - - - - - 416
Od zdobycia przez Turkow Konstantynópola - - - - - - - - - 383
Od przyięcia tytułu Cara w Rossyi - 303
Od zdobycia Kazania - - - - - - 284
Od zdobycia Astrachanu - - - - - 283
Od odkrycia pierwszego Portu w Rossyi, i przybycia cudzoziemskich Okrętów do Archangelu - - - 283
Od założenia Akademii Wileńskiey - 259
Od zdobycia Syberyi - - - - - - 252
Od założenia Akademii w Kijowie - 218
Od odkrycia pierwszych żelaznych i miedzianych kopalni w Rossyi - 208
Od pierwszey Rublowey monety bitey w Moskwie - - - - - - 182
Od przyłączenia do Rossyi Małorossyi - - - - - - - - - - - - - 182
Od założenia Akademii Słowiano-Greko-Łacińskiey w Moskwie - - - 159
Od zaprowadzenia Floty w Rossyi - 140
Od założenia Miasta Peterzburga - - 133
Od zwycięztwa pod Półtawą - - - 127
Od wzięcia Rygi, Inflant, Rewla, Estonii i Wiborga - - - - - - - 126
Od ustanowienia Rządzącego Senatu - 125
Od ustanowienia Nayświętszego Rządzącego Synodu - - - - - - - 115
Od przyięcia tytułu Cesarskiego w Rossyi - - - - - - - - - - - 115
Od założenia Akademii Nauk w Peterzburgu - - - - - - - - - - 111
Od odkrycia kopalni Srebrnych w Koływaniu - - - - - - - - - 110
Od odkrycia pierwszych Kopalni Złota w Rossyi - - - - - - - - 97
Od założenia Uniwersytetu w Moskwie - - - - - - - - - - - 83
Od założenia Korpusu Kadetskiego Inżynijerow - - - - - - - - 74
Od założenia Kolonii nad Wołgą - - 73
Od zaprowadzenia w Rossyi szczepienia Ospy - - - - - - - - - - 69
Od przyłączenia do Rossyi białey-Rusi - - - - - - - - - - - 64
Od wzięcia Krymu, Tamana i Kubanii - - - - - - - - - - - 53
Od założenia Szkoły Lekarskiey w Peterzburgu - - - - - - - - 53
Od zdobycia Oczakowa - - - - - 48
Od przyłączenia do Rossyi Xięstwa Kurlandskiego i Semigalii - - - 41
Od przyłączenia do Rossyi Polskich prowincyi przy trzecim podziale - 41
Od Narodzenia Jego Imperatorskiey Mości Cesarza Wszech Rossyi i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - - - 40
Od dobrowolnego poddania się Gruzyi pod panowanie Rossyi - - - 35
Od Wstąpienia na Tron Rossyyski Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi i Króla Polskiego NIKOŁAJA PAWŁOWICZA - - - 11
Od Wstąpienia na Tron Polski - - 11
Od Szczęśliwey Koronacyi Jego Imperatorskiey Mości NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładnącego Całą Rossyą i Jey Imperatorskiey Mości ALEXANDRY TEODOROWNY w Moskwie na Cesarstwo Rossyyskie - - - - - - - 10
Od Szczęśliwey Koronacyi w Warszawie na Królestwo Polskie - - - 9

JANUARIUS, ГЕНВАРЬ, STYCZEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Luty w Styczniu.
		Nazwane jest Imie Jego	*JEZUS.* Luc. 2.		
1	S.	NOWY ROK. Fulge.	ОБРЕЗАН: ГОСП.	13	Hilaryusza Pap.
2	C.	Makarego Opata.	Sylwestra Papy.	14	Hilarego Opata.
3	P.	Daniela Pro: i Gienów:	Małachiasza Proroka.	15	Pawła i Pustel.
4	S.	Tytusa Biskupa i Mę.	Sobor 70 Apost. *Post.*	16	Marcella Papie.
		Onego czasu, gdy Herod	*umarł.* Mat. 2.		Luc. 2.
5	N.	po Now. Roku Teles:	Н. предъ Богоявле.	17	N. 1 po 3 Król.
6	P.	Trzech Królow.	Богоявлен. Господ.	18	Katetra S. Piot.
7	W.	Julijana i Lucyjana.	*Sobor Sw. Joanna.*	19	Ferdynan. Kró.
8	S.	Rygober. i Seweryna.	Domicyi Muczeń.	20	Fabija. i Sebesty.
9	C.	Marcyjanny Pan. i Mę.	Poelieukta Muczeńni.	21	Agnieszki Pann.
10	P.	Agatona i Wilhelma.	Hryhoryja Episk.	22	Wincente. Mę.
11	S.	Hygina Pap. i Męcz.	Fteodozyja Prep.	23	Zaśl. P. M. Jana.
		Zdumiewali się wszyscy, którzy	*go słu.* Luc. 2.		Joan. 2.
12	N.	1 po 3 Król. Raynol.	Н. 1 по Богоявленіи.	24	N. 2 po 3 Król.
13	P.	Hilaryusza Papieża.	Ermila i Strat: Mm.	25	Nawr. S. Pa. Ap.
14	W.	Hilarego i Anastazyi.	Muczeńni. Synays.	26	Polikarpa Bisk.
15	S.	Pawła Pierw. Pustel.	Pawła Ftyweysk.	27	Jana Złotouste:
16	C.	Marcella Papieża i Mę.	Weryhi S. Petra.	28	Ildefo: i Karol.
17	P.	Antoniego Opa. i Pust.	Antonija Welik.	29	Franciszka Sal.
18	S.	Katedra Sgo Piotra.	Aftanazija i Kiry.	30	Martyny Panny.
		Jeszcze nie przyszła godzina	*moja.* Joan. 2.		Mat. 20.
19	N.	2 po 3 Król. N. Im. Jez.	Н. 2 по Богоявленіи.	31	N. Starozapustn.
20	P.	Fabijana i Sebast.	Eufemiusza Wyzn.	1	*Feb:* Ig. B. *Wi.*
21	W.	Agnieszki Pan. i Mę.	Maxyma Ispow.	2	Grom. N. P. Mar.
22	S.	Wincentego i Anastaz.	Tymofteja Apostoła.	3	Błażeja B. i Mę:
23	C.	Zaśl. N. P. M. i Jana.	Klimenta Episk.	4	Andrzeja i Wer.
24	P.	Tymoteusza Bis. i Mę.	Xenyi Prepodob.	5	Agaty Pa. i Mę.
25	S.	Nawróc. S. Pawła Apo.	Hryhoryja Ar. Ep.	6	Teofila i Dorot.
		Co tu stoicie cały dzień	*próżnuiący?* Mat. 20.		Luc. 8.
26	N.	Starozapust. Polik. B.	Н. 3 по Богоявленіи.	7	N. Mięsopustna.
27	P.	Jana Złotoustego.	Pre. Mo. S. Joan. Zło.	8	Jana *de Matta.*
28	W.	Ildefonsa Bis. i Karola.	Efrema Dijak.	9	Apolo. P. i Mę.
29	S.	Franciszka Salezy. Bis.	Pre. Mo. Jhnat. Bo.	10	Scholastyki Pan:
30	C.	Martyny i Adelgundy.	Грехъ Святителей.	11	Lucyusza i Eufr.
31	P.	Piotra i Marcelli.	Kyra i Joanna Cz.	12	Gaudentego Mę.

B. Z. Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak wodnika dn. 8 g. 12 mi. 41 po północy.

Nów dn. 6 go. 10 min. 9 rano.

Pierw. kwa. dnia 13 go. 4 mi. 26 wieczor.

Pełnia dn. 21 godz. 8 m. 31 wieczorem.

Ostatnia kwad. dn. 29 go. 3 min. 33 rano.

MAXYMY MORALNE.

Ostrzeženi głodem, z ukontentowaniem go zaspakaiamy, a skoro uczyniemy zadosyć potrzebie, mija przyiemność, i potrawy w niesmak nam idą; żarłok przez rozmaitość potraw, apetyt w sobie wzbudzić pragnie; ta niewstrzemięźliwość, prędzey czy późniey, zniszczy mu zdrowie. Sam Bóg nakazał małżeństwu błogo-

FEBRUARIUS, ФЕВРАЛЬ, LUTY ma dni 29.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Marzec w Lutym.	B.Z.Z.
1	S.	Ignacego Bi. Mę. *Wig.*	Tryfona Muczeńnika.	13	Jor: Juli, i Fusk.	
		Wypełniły się dni oczyszczenia Maryi. Luc. 2.			Luc. 18.	
2	N.	Mięsop. Grom. N. P. M.	Н. Мяс. Срѣтн. Гос.	14	N. Zapustna.	
3	P.	Błażeja Bis. i Męcze.	Symeona i Anny.	15	Faustyna i Jowi:	
4	W.	Weroniki Panny.	Izydora Prepodob.	16	Julijanny Pann.	
5	S.	Agaty Panny i Męcz.	Ahafii Muczeńni.	17	Polika. B. *Pop.*	
6	C.	Teofila i Doroty Pan.	Wokuła Prepodob.	18	Konstanc. i Zuz.	
7	P.	Romualda Opata.	Parftenija Episko.	19	Koma. Wyzna.	
8	S.	Jana *de Matta* i Rych.	Fteodora Stratiłata.	20	Eucharego Bis.	
		I ubiczowawszy zamordują go. Luc. 18.			Mat. 4.	
9	N.	Zapustna. Apolonii.	Н. Сыропустная.	21	N. 1 Wstępna.	
10	P.	Scholastyki Panny.	Char. Mu. *D. 1. post.*	22	Kated. S. Piotr.	
11	W.	Lucyusza i Eufrozyny.	Własija Sw. Mucz.	23	Syrena i Ro:	
12	S.	Gauden. i Eulalii. *Pop.*	Meletija Ar. Epis.	24	Fulgen. Wy. *Su.*	
13	C.	Jordana, Julij, i Fuski.	Martiniana Prepo.	25	*Macieja Apos:*	
14	P.	Walentego Męczeńni:	Auxentija i Kiryłła.	26	Wiktor. Mę. *Su.*	
15	S.	Faustyna i Jowita Mm.	Onisyma Apostoła.	27	Alexandra. *Suc.*	
		Panu Bogu twemu kłaniać się będziesz. Mat. 4.			Mat. 17.	
16	N.	1 Wstępna. Julianny.	Н. 1 Поста.	28	N. 2 Sucha.	
17	P.	Polikarpa Biskupa.	Teodora Muczeń.	29	Romana Opata.	
18	W.	Konstancyi i Zuzanny.	Leona Wieli.	1	*Mar:* Alb. i Tob.	
19	S.	Konra. i Gabina *Such.*	Archippa Apostoła.	2	Sympli. i Helen.	
20	C.	Eucharego Biskupa.	Leona Episkopa.	3	Kunegund. Pan.	
21	P.	Eleonory Panny *Such.*	Tymofteja Prepodo.	4	*Kazimier: Król.*	
22	S.	Kated. S. Piotra *Such.*	Obr. Mo. MM. w Euh.	5	Prz. S. Wacław.	
		Panie! dobrze nam jest tu być. Mat. 17.			Luc. 11.	
23	N.	2 Sucha. Syre: i Ro:	Н. 2 Поста.	6	N. 3 Głucha.	
24	P.	Fulgentego Wyznaw.	*Obr. cz. Hł. S. Joan.*	7	Tomasza z Akw.	
25	W.	*Macieja Apostoła.*	Tarasija Otca. Sw.	8	Jana Bożego W.	
26	S.	Wiktoryna Męczeńni.	Porfiria Episkopa.	9	Francisz. i Kat.	
27	C.	Alexandra i Nestora.	Prokopija Dekapol.	10	40 Męczeńnik.	
28	P.	Julijana i Anast.	Wasilija Prepodob.	11	Pelagii Panny.	
29	S.	Romana Opata Wyz:	Kasyiana Rymlan.	12	Grzegorza Papie.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak ryby d. 7 go. 3 m. 18 wieczorem.

Nów dn. 4 go. 9 min. 59 wieczor.

Pierw: kwa: dn. 12 go. 1 mi. 24 wieczorem.

Pełnia dn. 20 go. 11 mi. 35 rano.

Ostatnia kwad. dn. 27 go. 12 mi. 5 rano.

sławienie oblubieńcom, i kochać im się wzajemnie każe; ale jak chcecie żeby się małżonkowie kochali, jeźli się źle dobiorą, jeśliby przed ślubem więcey było uwagi na związek maiątków jak osob, kiedy nieszukali szczęścia tylko losu.

Życie to na jednego zaciężkie iest; dla tego ieśli iey niemasz dotąd, szukay pomocy, ale szukay pilnie, bo lepiey żyć samemu, jak z złym towarzystwem.

Cnotliwa żona przysparza maiątku i chwały domowi, zła żona tyle przynosi pożytku, ile duch, z którego zdjęte pokrycie.

Na oddalenie swarow, nikt lepszym ministrem bydź niemoże iako łagodna, cier-

MARTIUS, МАРТЪ, MARZEC ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Kwiecień w Marcu.	B.Z. Z.
		A kto nie zgromadza ze mną, ten rozpra: Luc. 11.			Joan. 6.	
1	N.	3 Głucha. Alb. i Tob.	Н. 3 Поста.	13	N. Srzedopost.	
2	P.	Symplicyusza i Heleny	Fteodota Sw: Mucz.	14	Zacharyjasza Bi.	
3	W.	Kunegundy Panny.	Eutropiusza Mucz.	15	Cyrylla i Longi.	
4	S.	Kazimierza Królewic.	Herasima Prepodo.	16	Cyrylla Męczeń.	
5	C.	Przenies. S. Wacława.	Konona Muczeńnika.	17	Giertrudy Pan.	
6	P.	Kolety Panny.	42 Muczeń. w Amm.	18	Gabry. i Edwar.	
7	S.	Tomasza z Akwinu.	Wasilija i Efrema.	19	*Józ. Obl. N. P. M*	
		Iż ten jest prawdziwie on Prorok. Joan. 6.			Joan. 8.	
8	N.	4 Srzodopo. Ja: Bo. W.	Н. 4 Поста.	20	N. Biała.	
9	P.	Franciszki i Katarzy.	40 Wielikomuczeńni.	21	Benedykta Opa.	
10	W.	40 Męczeńników.	Konrada Mucze.	22	Pawła Biskupa.	
11	S.	Pelagii Pn ny.	Sofronija Patryarcha.	23	Ottona Żołnier.	
12	C.	Grzegorza Papieża.	Hryhoryja Dwòiesło.	24	Epigmeus. *Wig.*	
13	P.	Nicefora Bis. i Krysty.	Pre. Mo. Nikifora Pat.	25	Zwiast. N. P. M.	
14	S.	Zacharyjasza Biskupa.	Wenedykta Prepodo.	26	Teodozyusza.	
		Ja zaś nie szukam chwały mojey. Joan. 8.			Mat. 21.	
15	N.	5 Biała. Cyry i Longi.	Н. 5 Поста.	27	N. Kwietna.	
16	P.	Cyrylla Męczeńnika.	Sawina Sw. Muczeń.	28	Gunterman. K.	
17	W.	Gertrudy Panny.	*Alexija Prepodobu.*	29	Eustachego Op.	
18	S.	Gabryela Ar. i Edwar.	Kiryłła Jerusalims.	30	Kwiryna Męcz.	
19	C.	*Józefa Obl. N. P. M.*	Chrysanfta i Daryi.	31	*Wielki Czwar.*	
20	P.	N. P. M. Bol. Joachima.	Otec w Obit. Sw. Saw.	1	*Apr: Wiel. Pią.*	
21	S.	Benedykta Opata.	Jakowa Episkopa.	2	*Wielka Sobota.*	
		Gdy się przybliżał Jezus do Jeruzalem. Mat. 21.			Mar. 16.	
22	N.	6 Kwietnia. Pawła Bi.	Н. 6 Вербная.	3	Zmartw. Pańsk:	
23	P.	Ottona Żołnierza.	Nikona Pre. Mucz.	4	Poniedz. Wielk.	
24	W.	Epigmeusza.	Zacharyja Propodo.	5	Wincen. Fer.	
25	S.	Agapita Biskupa. (a).	Благовѣщ. Пр. Бого.	6	Wilhelma Wyz.	
26	C.	*Wielki* Teodozyusza.	*Великій Четверт.*	7	Donata i Rufina.	
27	P.	*Wielki* Ruperta Bis.	*Великій Пятокъ.*	8	Apoloniusza Mę.	
28	S.	*Wielka* Guntermana.	*Великая Суббота.*	9	Maryi Egipcya.	
		Przyszły do grobu gdy już weszło słońce. Mar. 16.			Joan. 20.	
29	N.	Zmartwych: Pańskie.	Н. Пасха Христ.	10	N. Przewodna.	
30	P.	Poníed. Wiel. Kwiry.	Понедѣл. свѣтлый.	11	Leona Papieża.	
31	W.	Benijamina Męczeń.	Вторникъ свѣтлый	12	Juliusza Papie.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak barana dn. 8 go. 3 mi. 15 wieczorem.

Porówn: dnia z nocą. Początek wiosny.

Nów d. 5 go. 10 mi. 45 rano.

Pierwsza kwad. dn. 13 go. 10 mi. 5 rano.

Pełnia d. 20 g. 11 m. 48 wieczor.

Ostatnia kwad. dn. 27 g. 5 min. 42 wieczorem.

(a) Fest Zwiastowania P. M. ponieważ przypada na wielką Srodę, więc przenosi się na Poniedziałek po Niedzieli Przewodney.

pliwa milczeć i znosić umiejąca Niewiasta.

Jeśli gdzie, to w Małżeństwie służy ta rada: Jeden drugiego ciężary znosić, a lekko i miło wam będzie.

W pierwszym dniu postu, Kościoł Rzym-

APRILIS, АПРѢЛЬ, KWIECIEN ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza May w Kwietniu.	B.Z. Z.
1	S.	Hugona i Teodory.	Maryi Egypetskija.	13	Hermenegil. Mę.	
2	C.	Franciszka z Pauli.	Tyta Czudotworca.	14	Tybur i Waler.	
3	P.	Rycharda i Teodozyi.	Nikity Ispowiednika.	15	Krescen. i Baz.	
4	S.	Izydora Bis. *Wigilia.*	Josyfa Prepodob.	16	Kalixta i Lamb.	
		Uradowali się tedy Uczniowie. Joan. 20.			Joan. 10.	
5	N.	Przewodna. Wincente.	Н. 1 по Пасцѣ.	17	N. 2 po Wielk.	
6	P.	Zwiast. N. P. M. Wilh.	Eutychija Episkopa.	18	Apolonius. i El.	
7	W.	Donata i Rufina.	Heorhija Episkopa.	19	Hermogena.	
8	S.	Apoloniusza Męcz.	Herodyona Apostoła.	20	Wiktora i Cezar.	
9	C.	Maryi Egip. i Kassyl.	Eupsychiusza Mucz.	21	Symona Bi. i M.	
10	P.	Ezechiela Proroka.	Terentija i Pro. Mu.	22	Sot. i Kaja Pp. M.	
11	S.	Leona Papieża.	Antypa Sw. Mucze.	23	*Jerzego Męcze.*	
		Jam jest on Pasterz dobry. Joan. 10.			Joan. 16.	
12	N.	2 po Wielk. Jul. i Ko.	Н. 2 по Пасцѣ.	24	N. 3 po Wielk.	
13	P.	Hermenegilda K. M.	Artemona Muczeń.	25	*Marka Aposto.*	
14	W.	Tyburcego i Walerya.	Martina Papy.	26	Kleta i Marcel.	
15	S.	Krescentego i Bazylis.	Arystarcha Apostoła.	27	Anasta. i Tertul.	
16	C.	Kalixta i Lamberta.	Iryny i Ahafii Mucz.	28	Witalisa Męcz.	
17	P.	Aniceta Papieża.	Symeona Sw: Mucz.	29	Piotra Męczeń.	
18	S.	Apoloniusza i Eleuter.	Joanna Prepodob.	30	Katarzyny Sen.	
		Cóż to jest, co nam mówi, maluczko? Joan. 16.			Joan. 16.	
19	N.	3 po Wielk. Op. S. Józ.	Н. 3 по Пасцѣ.	1	*May.* N. 4 po W.	
20	P.	Wiktora i Cezarego.	Fteodora Trychina.	2	Atanaz: i Zygm.	
21	W.	*Symona Bis. i Męcz.	Januaryja Epi. i M.	3	*Zna. S. Krzyża*	
22	S.	Sotera i Kaja Pp. Mm.	Fteodora Sykeota.	4	Floryana i Mon.	
23	C.	*Jerzego Męczeńnika.*	Георгія Великом.	5	Piusa V. Pap.	
24	P.	Woyciecha Ar. B. i M.	Sawwy Stratiłata.	6	Jana Ew. w Ole.	
25	S.	*Marka Apos. i Ewan.*	*Marka Apos. i Ewa.*	7	Domiceli Panny.	
		Jeśli nie odeydę, Pocieszyciel nie przyidzie. Joan. 16.			Joan. 16.	
26	N.	4 po Wielk. Kleta.	Н. 4 по Пасцѣ.	8	N. 5 po Wielk.	
27	P.	Anastazego i Tertulija.	Symeona Episkopa.	9	Grzego. Teol. †.	
28	W.	Witalisa Męczeńnika.	Jasona i Sosypa.	10	Izydora Rol. †.	
29	S.	Piotra Męczeńnika.	9. Muczeń w Kizicie.	11	Mamerta. †.	
30	C.	Katarzyny Seneńskiey.	*Jakowa Apostoła.*	12	Wniebow. Pań.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak byka dnia 8 go. 3 mi. 39 rano.

Nów dn. 3 go. 12 mi. 42 po półno.

Pierw: kwad: dn. 12 go. 4 mi. 26 rano.

Pełnia d. 19 g. 9 mi. 39 rano.

Ostatnia kwad. dn. 25 go. 12 mi. 30 po północy.

ski ustanowił w posypywaniu popiołem na głowy, dla przypomnienia nam początku naszego i końca życia, pobudkę do rozmyślania.

Post bardzo długim iest dla tych co w zapusty zaręczeni zostali; mówi Rozyna: Post bardzo krótkim iest dla tych, co na wielkanoc płacić maią; mówi Traklin.

Jeżeli w każdym czasie miłosierdzie zalecaném bywa, więcey ieszcze powinno być w tym czasie.

Jałmużna tyle iest większą nad post zasługą, ile prawa Bozkie wyższe są od praw ludzkich.

MAJUS, МАЙ, MAY ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Czerwiec w Maju	B. Z.
1	P.	*Filipa i Jakó: Apos.*	Jeremija Proroka.	13	Serwace. i Joba.	
2	S.	Atanazego i Zygmunta.	Aftanas i Ar. Episk.	14	Bonifacego Mę.	
		Albowiem Ojciec miłuje was. Joan. 16.			Joan. 15 i 16.	
3	N.	5 po Wielk. *Z. S. Krz.*	Н. 5 по Пасцѣ.	15	N. 6 po Wielk.	
4	P.	Floryjana i Moniki. †.	Pełahii Pr. Muczeń.	16	Jana Nepomu.	
5	W.	Piusa V. Pap. †.	Jreny Muczeńnika.	17	Torpeta Męcz.	
6	S.	Jana Ew. w Oleju †	Jowa Mnohostradal.	18	Felixa i Wenan.	
7	C.	Wniebo. Pań. Domi.	Вознесеніе Господ.	19	Pudencyan. Pan.	
8	P.	*Stanisława Bis. Mę.*	Іоанна Богослова.	20	Bernarda Seneń.	
9	S.	Grzegorza Nazy: Teol.	Николая Епископа.	21	Walensa B. i M.	
		Bo ze mną od początku jesteście. Joan. 15 i 16.			Joan. 14.	
10	N.	6 po Wielk. Izy. Rol.	Н. 6 по Пасцѣ.	22	Zesła. Ducha S.	
11	P.	Mamerta i Maiola,	Mokija Sw. Muczeń.	23	Poniedz. Swiąt.	
12	W.	Pankracego Męczeń.	Epifanija Episkopa.	24	Joanny Wdowy.	
13	S.	Serwacego i Joba.	Hlikeryi Wielik. Mu.	25	Urb. i Mag. *Su:*	
14	C.	Bonifacego Męczeńni.	Isydora Muczeńnika.	26	Filipa Ner. Wy.	
15	P.	Zofii i 3ch Córek.	Pachomija Wielika.	27	Jana Pap. *Such:*	
16	S.	Jana Nepomu. Męcz.	Fteodora Prepodo.	28	Germana B. *Su:*	
		Nie jako dawa świat, ja wam daję. Joan. 14.			Mat. 28.	
17	N.	Zesłan. Du. S. Torpeta.	Сошествіе Св. Духа.	29	N. SSS. Tróycy.	
18	P.	Poniedz. Swiąt. Felixa.	Понед. Св. Троицы	30	Ferdyna. i Felix.	
19	W.	Pudencyanny Panny.	Вторникъ свѣтлый.	31	Petroneli Pan.	
20	S.	Bernarda Senen: *Such:*	Walijeia Muczeńnika.	1	*Jun.* Nik. i Pan.	
21	C.	Walensa Bisk. i Męcz.	*Konstantina i Eleny.*	2	Boże Ciało.	
22	P.	Heleny i Julii *Suche:*	Wasiliska Muczeńni.	3	Laurent. i Klot.	
23	S.	Dezyd. Bis. i Mę. *Such:*	Michaiła Ispowied.	4	Alexan: i Kwir.	
		Dana mi iest wszystka władza. Mat. 28.			Luc. 14.	
24	N.	SSS. Tróycy. Joanny.	Н. Всѣхъ Св. *Zap.*	5	N. 2 po Swiąt.	
25	P.	Urbana i Magdaleny.	*Tr. Ob. Hł. J. K. D. 1. p.*	6	Norberta Bi. W.	
26	W.	Filipa Ner. Wyz.	Karpa Apostoła.	7	Roberta Opata.	
27	S.	Jana Papieża.	Teraponta Muczeńni.	8	Medarda Bisk.	
28	C.	Boże Ciało. Germ.	Тѣло Христово.	9	Prymusa i Felic.	
29	P.	Maxymi. i Teodozyi.	Fteodosii Tyrskija.	10	*Serca P. Jezus.*	
30	S.	Ferdynan. i Felixa.	Isakija Dałmata.	11	Barnaby Apost.	
		Panie! stało się iakoś rozkazał. Luc. 14.			Luc. 15.	
31	N.	2 po Swiąt. Petroneli.	Н. 2 по Сошеств.	12	N. 3 po Swiąt.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak bliźniąt dnia 9 god. 3 mi. 51 rano.

Nów dn. 3 god. 3 mi. 48 wieczor.

Pierw: kwad: dn. 11 go. 7 mi. 37 wieczorem.

Pełnia dn. 18 go. 5 min. 41 wieczorem.

Ostatnia kwad. dn. 25 god. 8 min. 41 rano.

Znosić mężnie i cierpliwie wszystko co nam się zdarza, jest to nayzbawienniejszém umartwieniem.

Nadzieja, jest nayużyteczniejszém poruszeniem duszy; napełnia serce, zatrudnia umysł, zaspokaja wyobraźnią. Gdybyśmy nie mieli przed sobą żadnego życzenia, i oczekiwania żadnego, nudném byłoby życie.

Nadzieję, wianem młodego wieku mianują, cieszy się nią i sędziwy starzec. Na-

JUNIUS, ІЮНЬ, CZERWIEC ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Lipiec w Czerwcu.
1	P.	Nikodema i Pamfila.	Justina Muczennika.	13	Antoniego z Pa.
2	W.	Marcell. i Piotra Mm.	Nikifora Patryar.	14	Bazylego Wiel.
3	S.	Laurentyna i Klotyl.	Łukiljana Muczeńn.	15	Wi. i Mod. Mm,
4	C.	Alexandra i Kwiryna.	Mitrofana Patryar.	16	Aurelija: Bisk.
5	P.	*Serca Pana Jezusa.*	Сєстра. Пр. Бого.	17	Adolfa i Marcya.
6	S.	Norberta Biskupa.	Iłaryona Prepodo.	18	Marka i Marcel.
Raduycie się ze mną, bom nalazła grosz. Luc. 15.					Luc. 5.
7	N.	3 po Swiąt. Rob.Op.	Н. 3 по Сошеств.	19	N. 4 po Swiąt.
8	P.	Medarda Biskupa.	Fteodora Stratiłata.	20	Sylweryusza.
9	W.	Prymusa i Felicyana.	Kiryła Episkopa.	21	Aloiz. Gon. S. J.
10	S.	Bogumiła i Małgorza.	Tymofteja Episkopa.	22	Pau. B. 10,000 M.
11	C.	Barnaby Apostoła.	*Warfołoło, i Warna.*	23	Zenona i Agrypi.
12	P.	Onufrego Wyznawcy.	Onufrija Wielika.	24	*Narodz. S. Jan.*
13	S.	Antoniego z Padwy.	Akwiliny Muczeńni.	25	Prospera i Galli.
Zajedź na głębią, a zapuśćcie sieci wasze. Luc. 5.					Mat. 5.
14	N.	4 po Swiąt. Bazyle.	Н. 4 по Сошеств.	26	N. 5 po Swiąt.
15	P.	Wita i Modesta Mm.	Ammosa Proroka.	27	Włady. Króla.
16	W.	Aureliana Biskupa.	Tychona Czudotw.	28	Leona Pap. *Wi*
17	S.	Adolfa i Marcyjana.	Manniła i Sawelija.	29	Piot. i Paw. Ap
18	C.	Marka i Marcellina.	Leontija Muczeńnika.	30	Pamiąt. S. P. Ap.
19	P.	Gerwazego i Protaze.	*Judy Apostoła.*	1	*Jul:* Julius. Męc.
20	S.	Sylweryu: i Florenty.	Meftodija Episkopa.	2	*Naw. N.P. Mar.*
Jeśli tedy ofiarujesz dar twóy do Ołtarza. Mat. 5.					Mat. 8.
21	N.	5 po Swiąt. Aloizego.	Н. 5 по Сошеств.	3	N. 6 po Swiąt.
22	P.	Paulina B. 10,000 Mm.	Eusewija Sw. Mucz.	4	Józefa Kal. i El.
23	W.	Zenona i Agrypiny.	Ahrypiny Muczeń.	5	Wilhelma i Ka.
24	S.	*Narodzenie S. Jana,*	Рож: Св. Іоанна. Кр.	6	Izaja: Pr. i Domi.
25	C.	*Prospera i Gallikana.	Fewronii Pr. Mucz.	7	Klaudyusza.
26	P.	Jana i Pawła Męcz.	Dawida Prepodob.	8	Kilijana i Jana.
27	S.	Władys. Kró. *Wigil.*	Sampsona Prepodob.	9	Zenona i Anato.
I spytał ich, wiele chleba macie? Mat. 8.					Mat. 7.
28	N.	6 po Swiąt. Leona P.	Н. 6 по Сошеств.	10	N. 7 po Swiąt.
29	P.	Piotra i Pawła Apos.	Петра и Павла Апо.	11	Cypryia: i Joan.
30	W.	Pamiąt: S. Paw. Apost.	*Sobor 12 Apostołow.*	12	Jana Gwalber.

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak raka d. 9 go. 12 mi. 26 po południu.

Przesil: letnie. Początek lata.

Nów d. 2 god. 7 mi. 18 rano.

Pierw: kwad: dn. 10 go. 7 mi. 34 rano.

Pełnia dn. 16 g. 12 min. 38 po północy.

Ostatnia kwad. dn. 23 go. 7 mi. 16 wieczorem.

dzieia jak słońce świeci i ku zachodowi.

Zli nie maią nadziei napotém: sprawiedliwy, pełny iey do końca.

Nadzieja złego jest jako listek, który wiatr porywa, jako bańka którą dech rozpędza; nadzieja sprawiedliwego rośnie jak słońce przy wschodzie.

Nadzieja jest omylną, mówią pospolicie: wesprzyy twoję nadzieię na cnocie i pracy, zasilay ją cierpliwością, a zawiedzionym niebędziesz.

Dzieci, kwiatami Nadziei są zwane; często ogrodnikow wina, kiedy te kwiaty owocu nie wydadzą, bywaią zawiedzeni.

JULIUS, ІЮЛЬ, LIPIEC ma dni 31.

D.	T.	Święta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Święta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.	B.Z.Z.
1	S.	*Juliusza Męczennika.	Kozmy i Damiana.	13	Małg. i Kl. PP.	
2	C.	*Nawiędze: N. P. Mar.*	*Położ. Ryzy Pr. Boh.*	14	Bona: Dok. Koś.	
3	P.	Awita Kap. i Kamilli.	Jakinfta Muczenni.	15	Roz. Ss. Ap. i H.	
4	S.	Józefa Kal: i Elżbiety.	Andreja Krytskaho.	16	*Szkapl. N. P. M.*	
		A przeto z owoców ich poznacie je. Mat. 7.			Luc. 16.	
5	N.	7 po Świąt. Wil. i Kar.	Н. 7 по Сошеств.	17	N. 8 po Świąt.	
6	P.	Izajasza Pr. i Dominiki.	Sysoja Wielikaho.	18	Symeona i Rozy.	
7	W.	Klaudyusza i Towar.	Ftomy Prepodob.	19	Wincen. *a Pau.*	
8	S.	Kilijana i Jana z Duk.	Prokopija Wieli: Mu.	20	Elijasza Proro.	
9	C.	Zenona i Anatolii Pan.	Pankratija Episkopa.	21	Praxedy Panny.	
10	P.	7 Braci śpiących.	*Poł. Ry. H.* i 45 Mm.	22	*Maryi Magda.*	
11	S.	Cypryjana i Joanny.	Eufimii Wiel. Mucz.	23	Libery: i Apoli.	
		Odday liczbę szafarstwa twojego. Luc. 16.			Luc. 19.	
12	N.	8 po Świąt. Jan. Gw.	Н. 8 по Сошеств.	24	N. 9 po Świąt.	
13	P.	Małgorzat: i Klary PP.	*Sobor S. Hawryi. Ar.*	25	*Jakóba Aposto.*	
14	W.	Bonawentura Do. Koś.	Akwila Apostoła.	26	*Ann. Mat. P. M.*	
15	S.	Roz. Sś. Ap. i Henry.	Kiryka i Julitty Mu.	27	Pantaleona Mę.	
16	C.	*Szkaplerney N. P. M.*	Anftynohena Mucz.	28	Botwida Męcz.	
17	P.	Alexego Wiel. Wyz:	Maryny Wieliko-Mu.	29	Marty P. G. P. J.	
18	S.	Symeona i Rozyny.	Emeliana Muczenni.	30	Abd. i Sen. Mę.	
		Uczył na każdy dzień w Kościele. Luc. 19.			Luc. 18.	
19	N.	9 po Świąt. Win. *a P.*	Н. 9 по Сошеств:	31	N. 10 po Świąt.	
20	P.	Elijasza Pro. i Filipa.	Иліи Пророка.	1	*Aug.* Pio. w ok.	
21	W.	Praxedy Panny.	Symeona i Joan. Mu.	2	*N. P. M. Aniel.*	
22	S.	*Maryi Magdaleny.*	*Maryi Mahdałyni.*	3	Znal. S. Szczepa.	
23	C.	Liberyu: i Apolinare.	Trofima i Fteofiła.	4	Dominika Wyz.	
24	P.	Krystyny Panny i Mę.	Глѣба и Бориса.	5	*N. P. M. Snieź.*	
25	S.	*Jakóba Apostoła.*	Успеніе Св. Анны.	6	*Przemien. Pań.*	
		Kto się uniża będzie podwyższon. Luc. 18.			Mar. 7.	
26	N.	10 po Świąt. *An. Mat.*	Н. 10 по Сошеств.	7	N. 11 po Świąt.	
27	P.	Pantaleona Męczenni.	Pantaleymona Mucz.	8	Cyryjaka Męcz.	
28	W.	Botwida Męczennika.	Prochora Apostoła.	9	Romana Męcz.	
29	S.	Marty Panny G. P. J.	Kallenika Muczenni.	10	*Wawrzyn. Mę.*	
30	C.	Abdona i Senna Męcz.	Siły i Syłuana Apost.	11	Tyburce: i Tow.	
31	P.	Ignacego Loj. Wyzna.	Eudoki. Mu. *Zap. sp.*	12	Klary i Felicys.	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak lwa dnia 10 go. 11 mi. 20 rano.

Nów d. 1 go. 10 mi. 30 wieczor.

Pierw: kwad. dn. 9 go. 4 mi. 46 wieczorem.

Pełnia dn. 16 go, 7 mi. 28 rano.

Ostatnia kwad: dn. 23 go. 8 mi. 52 rano.

Nów dn. 31 g. 12 m. 53 po południu.

Wychować dziecię w próżnowaniu a chcieć po niém żeby do złego skłonności nie miało, jest to samo, co rzucić piłkę w powietrze i chcieć, żeby na ziemię niespadła. Jednożby to było dla dziecięcia nierodzić się, jak bydź porzuconém. Ale jak troskliwą jest Opatrzność, która daie pokarm dla nowo-narodzonego w piersiach Matki przygotowany, nie tylo jeszcze dziwić się powinien, jak ta miłość niepojęta, którą w sercu swojém daie dogodność.

AUGUSTUS, АВГУСТЪ, SIERPIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza Wrześ: w Sierpniu.	S.Z. Z.
1	S.	Piotra w Okowach.	7 Mucz. *D. 1 posta.*	13	Hipolita. *Wigil.*	
		Dobrze wszystko uczynił.	Mar. 7.		Luc. 10.	
2	N.	11 po Swiąt. *P. M. An.*	Н. 11 по Сошеств.	14	N. 12 po Swiąt.	
3	P.	Znal: S. Szczepana Mę.	Isakija, Dałm. i Faust.	15	Wniebo. N. P. M.	
4	W.	Dominika Wyznawcy.	7mi Otrok spiaszczy:	16	Rocha Wyznaw.	
5	S.	*N. P. Mar. Snieżney.*	Eusehnija Muczeń.	17	Mamerta Mę.	
6	C.	*Przemienie: Pańskie.*	Преображ. Господ.	18	Agapita Bi. Mę.	
7	P.	Kajetana Wyznawcy.	Dometija Pr. Mucz.	19	Ludwika i Beni.	
8	S.	Cyryjaka Męczeńnika.	Emeliana Otca Sw.	20	Bernar. i Faust.	
		W zakonie co napisano? jako czytasz. Luc. 10.			Luc. 17.	
9	N.	12 po Swiąt. Romana.	Н. 12 по Сошеств.	21	N. 13 po Swiąt.	
10	P.	*Wawrzyńca Męczeń.*	Łaurentija Wiel. Mu.	22	Symfor. i Filib.	
11	W.	Tyburcego i Towar.	Eupla Dyak: i Mucz.	23	Zacheusza Bis.	
12	S.	Klary Pan. i Felicyssy.	Fotija i Anikity Mu.	24	*Bartłom. Apos.*	
13	C.	Hipolita i Kassyjana.	Maxyma Ispowiedni.	25	Ludwika Króla.	
14	P.	Euzechiusza Wy. *Wig.*	Micheja Proroka.	26	Zefir. i Róży Pa.	
15	S.	Wniebowzię. N. P. M.	Успение Пр. Богор.	27	Cez: i Rufa. Bis.	
		Wiara twoja ciebie uzdrowiła. Luc. 17.			Mat. 9.	
16	N.	13 po Swiąt. Jacka W.	Н. 13 по Сошеств.	28	N. 14 po Swiąt.	
17	P.	Mamerta Męczeńnika.	Mirona Muczeńnika.	29	Scięc: S. Jana Ch.	
18	W.	Agapita Bis. Męczeń.	Flora i Laura Mm.	30	Felixa Męczeń.	
19	S.	Ludwika i Benigny.	Andreja Stratiłata.	31	Raymunda Wy.	
20	C.	Bernarda i Faustyny.	Samuiła Proroka.	1	*Sept.* Idzego Op.	
21	P.	Stefana Kr. i Joan. Fr.	*Ftaddeja Apostoła.*	2	Max. Mę. i Stef.	
22	S.	*Symforyjan: i Filiber.	Ahaftonika Muczeń.	3	Izabe. Kr. i Euf.	
		Nietroszczcie się o żywot wasz Mat. 9.			Luc. 7.	
23	N.	14 po Swiąt. Zacheu.	Н. 14 по Сошеств.	4	N. 15 po Swiąt.	
24	P.	*Bartłomieja Aposto.*	Eutychija Sw. Mucz.	5	Urbana i Wawr.	
25	W.	Ludwika Króla.	Warftoło. i Tyt. Ap.	6	Zacharyj. Pror.	
26	S.	Zefiryna i Róży Panny.	Adriana i Natalii Mu.	7	Reginy P. *Wig.*	
27	C.	Cezarego i Rufa Bisk.	Pimina Wielikaho.	8	Narodz. N. P. M.	
28	P.	August: B. i Dok. Koś.	Moyseja Muryna Pre.	9	Gorgoniusza Mę.	
29	S.	Scięc. Swię. Jana Chrz.	Усѣ. Гл. С. Іоан. *Post.*	10	Mikołaja z *Tol:*	
		Młodzieńcze, tobie mówię: wstań. Luc. 7.			Luc. 14.	
30	N.	*15 po Swiąt. Felixa.	Н. 15 по Сошеств.	11	N. 16 po Swiąt.	
31	P.	Raymunda Wyznaw.	*Poł. Cz. Poja. Pr. Bo.*	12	*Zwycię: z Turk.*	

LUNACYE.

Słońce wstępuie w znak panny dn. 11 godz. 5 min. 49 rano.

Pierw: kwadra dnia 7 go. 11 mi. 57 wieczor.

Pełnia dn. 14 go. 3 min. 21 wieczorem.

Ostatnia kwadra dnia 22 go. 1 mi. 29 rano.

Nów dn. 30 go. 2 mi. 24 rano.

Matka powinna się zająć pierwszemi wygodami i nauką Syna, reszte wychowania Oyciec na siebie niech weźmie.

Syn mądry, cnotliwy, dowod nauki i cnoty Oycowskiey.

Kto folguie dziecięciu krnąbrnemu, nienawidzi go; kto go miłuje, ustawicznie ćwiczy.

Złość i nierozsądek, prawie wrodzone są sercu dziecięcia; wypędzisz ie karno-

SEPTEMBER, СЕНТЯБРЬ, WRZESIEŃ ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Pazdzier: w Wrześ:	B. Z. Z.
1	W.	Idzego Opata.	Symeona Stołpnika.	13	Maury. i Felixa.	
2	S.	Maxyma M. i Stefana.	Mamanta Muczeńni.	14	*Podwyż. S. Krz.*	
3	C.	Izabelli Kr. i Eufrozy.	Anftyma Sw. Mucz.	15	Nikodema Męc.	
4	P.	Rozalii Panny.	Wawiły i Moyseja.	16	Kornel. i Eufem.	
5	S.	Urbana i Wawrzyńca.	Zacharyia Proroka.	17	Piąt: S. Francisz.	
		Tedy będziesz uczczony przed społem. Luc. 14.			Mat. 22.	
6	N.	16 po Swiąt. Zachar.	Н. 16 по Сошеств.	18	N. 17 po Swiąt.	
7	P.	Reginy Panny. *Wigil.*	Sozonta Muczeńnika.	19	Januarego i Kon.	
8	W.	Narodze. N. P. Maryi.	Рож. Пр. Богород.	20	Eustachi. i Faus.	
9	S.	Gorgoniusza Męczeńni.	*Joakima i Anny.*	21	*Mat. A. i E. Su.*	
10	C.	Mikołaja z *Tol:* i Pul	Minodory i Mitrodo.	22	Maurycego Męc.	
11	P.	Prota i Jacka Męczeń.	Fteodory Prepodob.	23	Tekli Pa: i M. *Su.*	
12	S.	*Zwyc: z Turk:* i Gwid.	Antonoma Muczeńni.	24	Paf. i Gerard. *Su:*	
		Rzekł Pan Panu memu: siedź po praw. Mat. 22.			Mat. 9.	
13	N.	17 po Swiąt. Im. P. M.	Н. 17 по Сошеств.	25	N. 18 po Swiąt.	
14	P.	*Podwyższ: S. Krzyża.*	Воздв. Св. Кр. *Post.*	26	Jozafa. A. B. i M.	
15	W.	Nikodema Męczeńnika.	Nikity Muczeńnika.	27	Przen. S. Stanis.	
16	S.	Kornelego i Euf. *Such.*	Іоасафа Ар. Еписк.	28	Wacł. Kró. i M.	
17	C.	Piątna S. Franciszka.	Sofii Muc. i Czad jeja.	29	*Michała Arch.*	
18	P.	Tomasza z Wil. *Such.*	Eumenija Prepodob.	30	Hieroni: D. Koś.	
19	S.	Januarego i Kon. *Such.*	Trofima i Sawwatija.	1	*Oct:* Remigi: B.	
		Odpuszczone są tobie grzechy twoie. Mat. 9.			Mat. 22.	
20	N.	18 po Swiąt. Eustachi.	Н. 18 по Сошеств.	2	N. 19 po Swiątk	
21	P.	*Mateusza Apo. i Ew.*	Kondrata Apostoła.	3	Kandyda Męcze.	
22	W.	Maurycego Męczeńni.	Foki Swiasz. Muczen.	4	Fran. Ser. Wyz.	
23	S.	Tekli Panny i Męcz.	*Zaczat. S. Joan. Kr.*	5	Placyda i Flaw.	
24	C.	Pałnucego i Gerarda.	Ftekły Pierwo-Mucz.	6	Brunona i Fidy.	
25	P.	Kleofasa i Aurelii Pa.	Eufrosinii Prepodob.	7	Marka i Osyty.	
26	S.	Jozafata Ar: Bis: i Mę.	Іоанна Апо: и Еван.	8	Brygidy Wdo.	
		Gody są gotowe, lecz zaproszeni nie byli. Mat. 22.			Joan. 4.	
27	N.	19 po Swiąt. Pr. S. St. B.	Н. 19 по Сошеств.	9	N. 20 po Swiąt.	
28	P.	Wacława Króla i Mę.	Charytona Ispowied.	10	Fran: Zw: Choc.	
29	W.	*Michała Archanioła.*	Kiryaka Prepodo.	11	Zen. i Plac. Pan.	
30	S.	Hieronima Dok. Kośc.	Hryhoryja Wielika.	12	Maxymilijana B.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak wagi dn. 11 god. 2 min. 22 rano.

Porówna: nocy z dniem. Początek jesieni.

Pierw. kwad. dn. 6 go. 6 min. o rano.

Pełn. dn. 13 go. 1 mi. 29 rano.

Ost. kw. dn. 20 god. 8 min. 23 wieczorem.

Nów dn. 28 go. 3 mi. 10 wieczor.

ścią i dozorem.

Jeźli masz złego Syna, karż go, ale nie rozpuszczay go, i miey staranie o nim.

Karność daje mądrość; dziecie puszczone na swoję wolę, zawstydzi Matkę.

Żywić dzieci i utrzymywać je przez czas ich rośnięcia, a potém je postawić w możności wyżywienia siebie, to jest zasadą wychowania co do ciała— Przysposobić wcześnie dzieci do poznania prawdy, do zamiłowania pracy, do pełnienia cnoty a to ćwiczeniem i przykładem, to jest zasadą wychowania, co do duszy.

Niejedni Rodzice biedzą się i męczą, a-

OCTOBER. ОКТЯБРЬ. PAZDZIERNIK ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Listopad w Pazdzie.	B. Z.
1	C.	Remigiusza Biskupa.	Покровъ Пр. Богор.	13	Edwarda Krola.	
2	P.	*Aniołow Stróżow.*	Kypryjana i Justyny.	14	Kalix. Pap. M.	
3	S.	Kandyda i Gerarda.	Dionysija Areopahi.	15	Jad. Wd. i Tere.	
		Uwierzył sam i wszystek dom jego. Joan. 4.			Mat. 18.	
4	N.	20 po Swiąt. Francisz.	Н. 20 по Сошеств.	16	N. 21 po Swiąt.	
5	P.	Placyda i Flawii Pan.	Charytiny Muezenni.	17	Andrze: i Łucyi.	
6	W.	Brunona i Fidy Panny.	*Ftomy Apostoła.*	18	*Łuk. A. i Ewan.*	
7	S.	Marka Pa: i Osyty Pan.	Serhija i Wakcha Mu.	19	Piotra z Alkant.	
8	C.	Brygidy Wd: i Justy.	Pełahii Prepodob.	20	Maxym: i Wan.	
9	P.	Dyonizego Męczenni.	Jakowa Alfeowa Apo.	21	Urs. P. 11,000. D.	
10	S.	Franci. Zwyc. Chocim.	Eułampija i Eułampii.	22	Jana Dob. i Kor.	
		Sługo złośliwy, wszystek dług odpuścił. Mat. 18.			Mat. 22.	
11	N.	21 po Swiąt. Plac. Pan.	Н. 21 по Сошеств.	23	N. 22 po Swiąt.	
12	P.	Maxymilijana Biskupa.	Prowa i Tareha Mu.	24	Rafała Archan.	
13	W.	Edwarda Króla.	Karpa i Papiła.	25	Kryspin. i Kry.	
14	S.	Kalixta Papieża Męcz.	Herwasija i Protasija.	26	Ewarysta Papie.	
15	C.	Jadwigi Wd: i Teress.	Łukijana Muczenni.	27	Iwona i Freme.	
16	P.	Gawła Op: i Florente.	Łohwina Muczenni.	28	*Sym. i Judy. A.*	
17	S.	Andrzeja i Łucyny Mę.	Osii Pro. i Andreja M.	29	Narc. Bi. i Euz.	
		Czyy jest ten obraz i napis? Mat. 22.			Mat. 9.	
18	N.	22 po Swiąt. *Łuk. Ap.*	Н. 22 по Сошеств.	30	N. 23 po Swiąt.	
19	P.	Piotra z Alkantary.	Joila Pr. i Uara Mu.	31	Lucyi Pa. *Wig.*	
20	W.	Maxymina i Wandal.	Artemija Muczeń.	1	*Nov.* Wszys. Ss.	
21	S.	Urszuli P. i 11,000 Dzie.	Iłaryona Wielikaho.	2	*Dzień Zadu zn.*	
22	C.	Jana dobr: i Korduli.	Awerkija Raw. Apo.	3	Teofila i Witali.	
23	P.	Jana Kapistrana Wyz.	*Jakowa Apostoła.*	4	Karola Borome.	
24	S.	Rafała Archanioła.	Arefty Muczennika.	5	Emery: i Zacha.	
		Wszedłszy ujął ją za rękę i powstała. Mat. 9.			Mat. 13.	
25	N.	23 po Swiąt. Jana Kan.	Н. 23 по Сошеств.	6	N. 24 po Swiąt.	
26	P.	Ewarysta Papieża.	*Dymitrija Wiel. Mu.*	7	Herkulana Mę.	
27	W.	Iwona i Frementa.	Nestora Muczennika.	8	4. Koronatów.	
28	S.	*Symona i Judy Apos.*	Terentija i Neoniły.	9	Teodora Męcz.	
29	C.	Narcyza Bis: i Euzebii.	Anastazyi Muczenni.	10	Nimfy Panny.	
30	P.	Marcellina i Zenobii.	Zenowija i Zenowii.	11	*Marcina Bisku.*	
31	S.	Lucyi Panny. *Wigil.*	Stachija i Amplija.	12	Marcina Papież.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak niedźwiadka dn. 11 go. 10 min. 56 rano.

Pierw. kw. dn. 5 go. 12 mi. 6 po południu.

Pełn. dn. 12 god. 2 mi. 45 wieczor.

Ost. kw. dn. 20 god. 4 min. 20 wieczorem.

Nów dn. 28 go. 3 mi. 16 rano.

żeby dzieciom nienaruszony majątek przechować; mało którzy myślą o przekazaniu im imienia bez skazy.

Nie jeden Oyciec dzień i noc się trudzi, chcąc tysiączki synowi przysparzać, a niepomyśli o wychowaniu go w sposób, ażeby ich użyć umiał.

Nie trać Synowi rodzicielkiego maiątku, ale myśl więcey o tém, żebyś go bogatym w cnoty i rozum, niźli w pieniądze zostawił.

Oyciec, który nauczył syna wystarczać

NOVEMBER. НОЯБРЬ. LISTOPAD ma dni 30.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Grudzień w Listopa.	B. Z. Z.
		Błogosławieni ubodzy Duchem. Mat. 5.			Mat. 13.	
1	N.	24 po Sw. Wszyst. SS.	Н. 24 по Сошеств.	13	N 25 po Swiąt.	
2	P.	*Dzień Zaduszny.*	Błaž. Josafata Ar. Epi.	14	Serafiona Męcz.	
3	W.	Teofila i Witalisa.	Akepsyma Muczeńn.	15	Leopolda i Gert.	
4	S.	Karola Boromeusza.	Joannikija Wielika.	16	Edmunda Bisku.	
5	C.	Emeryka i Zacharyja.	Hałaktiona Mucz.	17	Grzego: Cudot.	
6	P.	Leonarda Wyznawcy.	Pawła Ispowiednika.	18	Eupsych: i Odon.	
7	S.	Herkulana i Engielb.	Jerona Mn. i Łazara.	19	Elžbiety Wdow	
		Podobne jest Królestwo Niebieskie. Mat. 13.			Mat. 24.	
8	N.	25 po Swiąt. 4 Koron.	Н. 25. Михаил. Арх	20	N. 26 po Swiąt.	
9	P.	Teodora Męczeńnika.	Onisyfora i Porfirija.	21	*Ofiar: N. P. M.*	
10	W.	Nimfy Panny.	Erasta i Olimpa Apo.	22	Cecylii Panny.	
11	S.	*Marcina Biskupa.*	Miny i Wiktora.	23	Klem. Pap. i Mę.	
12	C.	Marcina Papieža.	Joanna Ar. Ep. Alex.	24	Jana od Krzyž.	
13	P.	Dydaka Wyznawcy.	*Joanna Złatoustaho.*	25	*Katarz: P. i M.*	
14	S.	Serafiona Męczeńnika.	*Filippa Apo. Zapu.*	26	Piotra i Delfiny	
		Opowiem skryte rzeczy od założenia świata. Mat. 13.			Luc. 21.	
15	N.	26 po Swiąt. Stanisław.	Н. 26 по Сош. *D. 1 pos.*	27	N. 1 Adwentu.	
16	P.	Edmunda Biskupa.	*Matfteja Apo. i Ew.*	28	Rufina i Mansw.	
17	W.	Grzegorza Cudotworcy.	Hryhoryja Episkopa.	29	Saturnina Męcz.	
18	S.	Eupsychiusza i Odona.	Płatona i Romana.	30	*Andr. Ap. Mę.*	
19	C.	Elžbiety Wdowy.	Awdija Proroka.	1	*Dec.* Eligiego B.	
20	P.	*Felixa i Symplicyus	Prokła Ar. Episko.	2	Chryzol: i Bibia	
21	S.	*Ofiarowanie N. P. M.*	Входъ Пр. Богородиц	3	Franciszka Xaw.	
		Kto czyta niech rozumie. Mat. 24.			Mat. 11.	
22	N.	27 po Swiąt. Cecy. Pan.	Н. 27 по Сошеств.	4	N. 2 Adwentu.	
23	P.	Klemensa Papie: i Mę.	Amfiłochija Episko.	5	Sabby Opata.	
24	W.	Jana od Krzyža i Chr.	*Ekateryny Muczeń.*	6	*Mikołaja Bisk.*	
25	S.	*Katarzyny Pan. i Mę.*	Klimenta Papy Mu.	7	Ambro: B. *Wig:*	
26	C.	Piotra, Konr: i Delfin.	Ałympija Stołpnika.	8	Niepo. Poc. P. M.	
27	P.	Fakunda i Jozafata.	Jakowa Muczeńnika.	9	Cypry. i Waler.	
28	S.	Rufina i Mansweta.	Stefana Muczeńnika.	10	*N. P. M. Lore.*	
		A na ziemi uciśnienie narodow. Luc. 21.			Joan. 1.	
29	N.	1 Adwentu. Saturnina.	Н. 28 по Сошеств.	11	N. 3 Adwentu.	
30	P.	*Andrzeja Apostoła.*	*Andreja Apostoła.*	12	Spiryd: i Dyon.	

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak strzelca dnia 10 godziny 7 mi. 30 rano.

Pierw. kwa. dn. 3 go. 7 min. 32 wieczor.

Pełnia dn. 11 go. 7 mi. 12 rano.

Ostatnia kwad. dn. 20 go. 11 mi. 53 rano.

Nów dn. 27 go. 2 mi. 41 wieczor.

samemu sobie, matka która pracę i skromność w córkę wpoiła, dostateczném działki opatrzyli wianem.

Nie trzymay syna twego dzień cały nad naukami; ludzie nie są rośliny, ruch im potrzebny.

Nie wysiłay dziecięcia twego na zawczesny rozum, ani się nim nie ciesz; mała nadzieja o kwiatach które trybują.

Nieucz dzieci twoich fałszu i kłamstwa, a nauczysz ich, skoro uczynki twoie nie będą zgodne z naukami jakie im dajesz.

DECEMBER, ДЕКАБРЬ, GRUDZIEN ma dni 31.

D.	T.	Swięta Rzymskie według Starego Kalendarza.	Swięta Ruskie.	L.	S. Rzymskie według nowego Kalendarza. Styczeń w Grudniu.
1	W.	Eligiego Biskupa.	Nauma Proroka.	13	Lucyi Pan. i Mę.
2	S.	Chryzologa i Bibianny.	Awwakuma Proroka.	14	Nikazego Bi. *Su:*
3	C.	Franciszka Xaw. Wy.	Sofonija Proroka.	15	Waleryjana Bis
4	P.	Barbary Panny i Mę.	*Warwary Wiel. M.*	16	Ananijasz. *Such.*
5	S.	Sabby Opata.	Sawwy Prepodobna.	17	Łazarza i Ol. *Su:*
		Tyś jest, który masz przyiść? Mat. 11.			Luc. 3.
6	N.	* 2 Adwen. *Mikoł. B.*	Н. 29. Николая Епи.	18	N. 4 Adwen.
7	P.	Ambrożego Bis. *Wigi.*	Amwrosija Episkopa.	19	Nemezyus. i Fa.
8	W.	Niepo. Pocz. N. P. M	Patapija Episkopa.	20	Eugeniusza Mę.
9	S.	Cypryjana i Waleryi.	Зачатіе Св. Анны.	21	*Tomasza Apos.*
10	C.	*N. P. Mar. Loretańs.*	Miny i Ermohen.	22	Anastazyi Męcz.
11	P.	Damazego Papieża.	Daniiła Stołpnika.	23	Wiktor. P. i M.
12	S.	Spirydyona i Dyonize.	Spirydyona Episkopa.	24	*Ada: i Ew. Wig.*
		Ten jest, który za mną przyidzie. Joan. 1.			Luc. 3.
13	N.	3 Adwen. Lucyi. Pan.	Н. Св. Праотецъ.	25	Boże Narodzen.
14	P.	Nikazego i Eutropii.	Ftyrsa i Leukija Mu.	26	Szczepana Męcz.
15	W.	Waleryana Bis. i Mę.	Eleufteryja Muczeń.	27	*Jana Ap. i Ew.*
16	S.	Ananijasza i Adel. *Su:*	Ahheja Proroka.	28	*Młodziankow.*
17	C.	Łazarza Bis: i Olimpii.	Daniiła Proroka.	29	Tomasza Bi. K.
18	P.	Wiktoryna Bis. *Such.*	Sewastiana Mucz.	30	Dawida Króla.
19	S.	Nemezyusza i Faust. *Su:*	Wonifantija Mucz.	31	Sylwestra Papie.
		Jako jest napisano w Xięgach. Luc. 3.			Luc. 2.
20	N.	4 Adwentu. Eugenius.	Н. Св. Отецъ.	1	*Jan.* Nowy Rok
21	P.	*Tomasza Apostoła.*	Julianii Muczeńni.	2	Makarego Opat.
22	W.	Anastazyi Męczeńnicz.	Anastasii Muczeńni.	3	Daniela Pror.
23	S.	Wiktoryny Pan. i Mę.	10 Muczeń. w Kryti.	4	Tytusa Bis. i M.
24	C.	*Adama i Ewy. Wigil.*	Euhenii Pre. Mucz.	5	Telesfora P. i M.
25	P.	Boże Narodzenie.	Рожде. Г. Iису. Хри.	6	Trzech Królow
26	S.	Szczepana i Męczeńni.	Соборъ Пр. Богоро.	7	Julia. Męczeńni.
		Duszę twą własną miecz przeniknie. Luc. 2.			Luc. 2.
27	N.	Po Boż. Nar. *Jana A.*	Н. Стефана Мучен.	8	N. 1 po 3 Król.
28	P.	*Młodziankow.*	20,000 Muczeńnikow.	9	Marcyja: P. i M.
29	W.	Tomasza Biskupa.	*14,000 Mładenec.*	10	Agatona Papież.
30	S.	Dawida Kr. i Leonilda.	Anisii Mu. i Zotyka.	11	Hygina Papieża.
31	C.	Sylwestra Papie. Wyz.	Mełanii Prepodobn.	12	Raynol: i Hono.

B. Z. Z.

LUNACYE.

Słońce wstępuje w znak kozierożca d. 9 go. 7 min. 46 wieczor.

Przesil: zimowe. Początek zimy.

Pierw. kw. dn. 3 g. 5 m. 33 rano.

Pełn. dn. 11 go. 1 m. 57 rano.

Ost. kw. dn. 19 go. 5 m. 34 rano.

Nów dn. 27 go. 3 m. rano.

Pamiętay, że dzieci są nadzieją przyszłości; przyłoż się do tego, żeby ta przyszłość, lepszą od obecney chwili była.

Kto dobrych synow Oyczyznie i ludzkości sposobi, naypięknieysze pomniki im stawia, godzien czci i chwały.

Grono cnotliwych dzieci, naypięknieyszym starości wieńcem.

Jeśli masz dobrych rodziców, ciesz się chwałą synów.

Kto gniewa Oyca i Matkę martwi, bezecnym jest, nieszczęśliwym będzie.

DNI SWIĄTECZNE I UROCZYSTE,

w które uczący się w Szkołach są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

1, NOWY ROK, i rocznica urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny w roku 1807 narodzoney dnia 9 Stycznia.
6, Zjawienie Pańskie, albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Panny Maryi.
7 i 8, Piątek i Sobota przed Syrną Niedz.

MARZEC.

4, Swiętego Kazimierza Królewica.
25, Zwiastowanie Nayświęt: Panny Maryi.
W tym roku wypada dnia 6 Kwietnia.
26, Wielki Czwartek.
27, Wielki Piątek.
28, Wielka Sobota.
29, 30 i 31, Zmartwych: Pań: i cały tydzień.

KWIECIEŃ.

21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny i N. W. X. Alexandry Nikołajówny.

MAY.

7, Wniebowstąpienie Pańskie.
9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
17, 18 i 19, Zesłanie Ducha Swiętego.
28, Boże Ciało.

CZERWIEC.

25, Dzień urodzin Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w roku 1825.
29, Swiętych Apostołow Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz: Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny w roku 1798.

SIERPIEŃ.

6, Przemienie: Pańskie, i roczni: urodz: N. W. X. Maryi Nikołajówny w r. 1819.
15, Wniebowzięcie Nayświęt: Panny Maryi.
22, Koronacyja Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.
29, Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30, Imieniny N. W. X. Alexandra Nikołajewicza, i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822.

WRZESIEŃ.

8, Narodzenie Nayświętszey Panny Maryi.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewanielisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Panny Maryi.
22, Cudownego Kazań: Obrazu N. P. Maryi.

LISTOPAD.

1, Wszystkich Swiętych.
20, Wstąpienie na Tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją i Króla Polskiego.
21, Ofiarowanie Nayświętszey Panny Maryi.

GRUDZIEŃ.

6, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy, i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza.
8, Niepokal: Poczęcia Nayś: Panny Maryi.
25, 26 i 27, Boże Narodzenie, i pamiątka wygnania Francuzow z kraju.

Prócz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dn. 25 Grudnia do dn. 2 Stycznia, także Wakacyyne według zwyczaju.

INNE DNI TABELNE,

w które wzmienieni Uczniowie nie są wolni od nauk.

STYCZEŃ.

7, Rocznica urodzin N. W. X. Anny Pawłówny w roku 1795.
28, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w roku 1798.

LUTY.

3, Imieniny N. W. X. Anny Pawłówny.
4, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1796.
25, Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michayłówny w roku 1825.

KWIECIEŃ.

17, Rocznica urodzin N. W. X. Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

21, Imieniny N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza i N. W. X. Heleny Pawłówny, i rocznica urodzin N. W. X. Elżbiety Michayłówny narodz: 14 Maja w r. 1826.

LIPIEC.

11, Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.
22, Imieniny N. W. X. Maryi Nikołajówny, N. W. X. Maryi Michayłówny i N. W. X. Maryi Pawłówny.
27, Rocznica urodzin i Imieniny N. W. X. Nikołaja Nikołajewicza w roku 1831.

SIERPIEŃ.

16, Rocznica urodzin N. W. X. Katarzyny Michayłówny w roku 1827.

WRZESIEŃ.

5, Imieni: N. W. X. Elżbiety Michayłówny.
9, Rocznica urodzin N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza w roku 1827.

PAZDZIERNIK.

13, Rocznica urodzin N. W. X. Michała Nikołajewicza w roku 1832.

LISTOPAD.

8, Imieniny N. W. X. Michała Pawłowicza i N. W. X. Michała Nikołajewicza.
24, Imieniny N. W. X. Katarzyny Michayłówny.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27, Pamiątka zwycięztwa pod Półtawą.

LIPIEC.

10, Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyyskim i Portą Ottomańską w Kainardży, i przyłączenia Taurycкiego państwa do dzierżawy Rossyyskiey.
27, Wzięcie Fregat przy Angucie i przy Grengramie.

SIERPIEN.

9, Pamiątka wzięcia Narwy.
19, Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad woyskiem Pruskiém.

WRZESIEN.

28, Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11, Wzięcie Twierdzy Slisselburgskiey.

LISTOPAD.

30, Swięto Andrzeja Apostoła.

DODATEK

Do Kalendarza Gospodarskiego na rok 1836, zawierający w sobie różne

WIADOMOŚCI GOSPODARSKIE.

DOŚWIADCZENIA UŻYTECZNE.

POWIEŚCI i ANEGDOTY.

Ospa.

(*Zdarzenie prawdziwe*).

W miesiącu Lipcu, zeszłego roku przejeżdżałem przez piękne Krakowa Okolice; zjeżdżaiąc z góry pękła oś u powozu i musiałem doyść piechoto do blizkiey Wioski w dolinie rozłożoney. Kilka godzin czasu potrzebował kowal na szkody naprawę, umyśliłem zaiąć ie przechadzką; iuż z góry schodząc, wpadła mi była mile w oczy, porządna Chata wierzbami i sadem otoczona; stała trochę opodal nad brzegiem czystego strumyka; ku niey zwróciłem kroki; a ponieważ było gorąco, chciałem szklanką mleka w niey się ochłodzić. Wchodzę, staię we drzwiach otwartych izby, i postrzegam z przyiemnością, że w niey czysto i ochędożnie. Kobieta w średnim wieku, czerstwa i przystoyna, wstaie od kądzieli, żeby mnie powitać, i dowiedzieć się czego ia potrzebuię? Gdym opowiedział, podała stołek czysto wymyty, prosiła siedzieć, i wybiegła z izby. Ja tym czasem przypatrywałem się miłemu widokowi; na ławce przy łóżku stoiącey, siedziała świeża i urodziwa z pięknemi oczyma 16sto-letnia dziewczyna, trzymała na kolanach uśpionego chłopczyka, a siostra iey może lat 8 maiąca, gałązką wierzbiny oganiała muchy siadaiące na twarzy iego. Piękne, dobre macie dzieci, powiedziałem Kobiecie, gdy z dzbankiem mleka wróciła, Bóg użyczył wam naydroższych swych błogosławieństw." Prawda odpowiedziała, w tém oczywistey łaski iego doznaię. A to ieszcze nie wszystkie moie dzieci, dodała: Mam starszego syna Franka; gdyby dąb chłopak, iak krew z mlekiem tak wygląda. On teraz i na mnie i na rodzeństwo pracuie; tamtego lata mąż mi umarł, iuż myślałam, że wszystko wniwecz się obróci; aleć ten chłopak, tak się udał, że chociaż mu dopiero lat 20, osadził go nasz Pan na gospodarstwie po Oycu, i zaczynamy, iuż po trochu wychodzić z biedy." Tak to zawsze, rzekłem, wtedy Opatrzność kiedy iedną ręką zasmuci, drugą pocieszyć

umie. Matka dobr edzieci maiąca wielkie szczęście posiada.“ — Wszyscy mnię też we Wsi całey szczęśliwą matką zowią i takąć iestem, mówiła daley; ale co dziś, to Michałek mi w nocy zapadł, dla tego spi, nieboże, a gdyby nie to, zobaczyłby Wielmożny Pan, iaki to robak dziarski i wesoły; dopiero mu cztery lata będzie na Sty Michał, a iuż rozgarniony kiedy stary. Da Bóg będę miała z niego kiedyś taką iak z Franka pociechę!“ A coż to mu się stało że słaby? spytałem się. Niewiem powiedziała, iuż wczora przez cały dzień był nieswóy, może Ospy dostanie, bo się zaczyna pokazywać we Wsi.“ Kobieta wyrzekła te ostatnie słowa z taką spokoynością, żem nie mógł wytrzymać, i zawołałem żywo: Jak to, albo niedaiecie szczepić waszym dzieciom wakcyny?“ Nieboszczyk nie był za tém, odpowiedziała, i ia w tę bydlęcą chorobę nic a nic nie wierzę i oboie mieliśmy ospę w naszém dzieciństwie, i nie pomarliśmy, coż tam szkodzi, że trochę dziobow zostawiła.“— Ale to nie każdemu tak się uda, rzekłem, i w wielkim zostaiecie błędzie, moja Kobieto; Ospa iest prawie zawsze bardzo niebezpieczną chorobą, a tysiące przykładow dowiodło, że Wakcyna od niey ochrania. Osoby wakcynowane spały, jadły z osobami choruiącemi na ospę, a nie zaraziły się.“— U nas tu przecie zupełnie inaczey mówią.— Że ci, którym szczepili, taką maią Ospę iak i drudzy.“— „Kiedy ta zaraza bardzo się rozszerzy, to się to przytrafia; iednak niezmiernie rzadko. Zdarza się traf ten często dla tego, że zwyczaynie rodzice po Wsiach i Miasteczkach kiedy ich dzieciom Chirurg Ospę zaszczepi, nie przynoszą mu dziecięcia po ośmiu dniach, dla sprawdzenia, czy się przyięła, czy nie? ale iak naymnieysze krosty na rączkach zobaczą, myślą, że to iuż dosyć, ale krosty kiedy nie są dobre nic nieznaczą, i taka wakcyna ochronić od prawdziwey Ospy niemoże; trzeba koniecznie dać szczepić drugi raz. To, co u nas mówią, może także i z inney pochodzić przyczyny. Od kilku lat zjawiła się choroba, bardzo podobna do ospy, która przecież nie iest Ospą; Doktorzy ią zowią Varioloida Wakcyna nieuwalnia od tey choroby, ale iednak łagodzi iey skutki i zapobiega niebezpieczeństwu, i z tego samego powodu ieszcze więcey pilnować trzeba iey szczepienia i przyięcia. Bardzoście więc źle uczynili, żeście nie korzystali dla waszych dzieci z tak dobroczynnego wynalazku.“ — „Ja tam na Bozką Opatrzność się spuszczam; iak Bóg zechce, ochroni moie dzieci od złego. Bardzo to dobrze ufać Bogu i opatrzności iego; prawda, że wszystko od niego pochodzi; ale on sam niechce, aby nasza ufność w nim, była rozsądkowi przeciwną, on sam tego wymaga, ażebyśmy maiąc w nim nadzieię, żadnych iednak nie zaniechali sposobów ratunku i pomocy; a sobie zostawia te sposoby skuteczne, albo bezskuteczne zostawić. Któryż człowiek naypobożnieyszy będzie czekał, żeby mu z Nieba spadł chleb, okrycie, a sam założy ręce? nie czyni tak żaden; pracuie żeby miał to wszystko, a Boga o błogosławieństwo dla tey pracy prosi i ufa, że mieć będzie czego mu potrzeba; któryż chory rozsądny gardzi temi lekarstwami, jakie mu Doktor przepisze? bierze je, bo wie, że sam Bóg dla uleczenia chorob ie stworzył. Zapewne Bóg iest wszechmocny, on umarza i ożywia, ale dla tego dał nam rozum, żebyśmy poznać mogli, co nam zaszkodzić, albo pomodz może, grzeszymy więc kiedy pogardzamy ratunkiem, który nam przez światło i naukę innych ludzi podaie, grzeszymy ciężko, a zwłaszcza, kiedy idzie o życie i zdrowie dzieci, które on sam pod opiekę rodzicom oddał.“ — Kobieta słuchała mnie z zadumieniem. „O! iakże żałuię, wyrzekła nareście, że mi tego dawniey nikt tak niewyłożył. Dziękuię Wielmożnemu Panu! ale cóż, to iuż zapózno. Franek i te dwie dziewczyny zaduże, czasu do stracenia niemaią.“ „W każdym wieku Wakcynę szczepić można, odpowiedziałem; a ta słabość, którą nawet tak nazwać nie można, nie przeszkadza do pracy, ani do niczego. Lekkie draśnieńcie iakby śpilką, zebranie się kilku krost z lekką, a czasem żadną przez ieden dzień gorączką, i okazanie ich po

ośmiu dniach Doktorowi, to całe cierpienie i zachod cały. Nie do wyobrażenia iest tym rodzicom, którzy dla tak małego kłopotu tak wielkim gardzą dobrodzieystwem. Pamiętaycie o tém, dobra Kobieto; day Boże! ażebyście nie pożałowali waszego rozsądku.“

To powiedziawszy wstałem, i pożegnałem się z mieszkańcami chatki. Mały Michałek był zawsze głęboko uśpiony, miał oddech ciężki, policzki zapalone. Zdało mi się, że podobneż znaki widziałem na twarzy piastuiącey go siostry, urodziwey Zuzi, iak ią zwała Matka. Wyszedłem dręczony niespokoynością i w ciągu dalszey drogi moiey, i całego pobytu w Krakowie, przychodziła mi nieraz ta Matka z dziećmi do myśli, i iakieś smutne miałem przeczucie. Trzy tygodnie potém, chociaż mi inną drogą wracać lepiey było, zboczyłem umyślnie, żeby się o nich dowiedzieć. Doieżdżam do ładney Wioski, a na małym wzgórku stał Kościoł; widzę koło niego ludzi gromadkę, z daleka rozpoznaię trumnę, którą sześć dziewcząt niesie: wysiadam z powozu, i biegnę do będącey mnie bliżey chaty, wchodzę; naygłębsze w niey milczenie panuie, iakby zamieszkaną nie była. Postrzegam siedzącą Zuzię na ławce przy piecu i ręce iey były złożone, głowa spuszczona: „Matko zawołała, ktoś obcy wszedł“! Matka stanęła wtedy przedemną, a poznawszy mnie krzyknęła boleśnie i gorzko płakać zaczęła. „O! iakże szaloną byłam! powiedziała łkaiąc; iakże Bóg słusznie mnie skarał. Kilka niedziel temu byłam szczęśliwą Matką... tak mnie wszyscy zwali, a teraz sama iedna iestem, sama dla utrzymania iedyney córki·“ Kończąc te słowa, padła na ławkę, a kryiąc twarz fartuchem, tłumiła płacz głosny. Zuzia łkaiąc także, powiedziała wtedy: „Matko nierozdzieraycie mi serca, wszak zgadzać się trzeba z wolą Boga. Prawda, żem bardzo nieszczęśliwą, nie będę mogła pracować, ale iest ieszcze większe nieszczęście, są większe straty. O Franku nasz! kochany Franku! ciebie to szkoda naywiększa!“ I tu tak płakać gwałtownie zaczęła, że Matka znowu pocieszać i strofować ią musiała. Zrozumiałem wtedy, że sprawdziły się moie przeczucia: płakałem także, postrzegła to Matka, przystawiła mi ten sam co pierwiey stołek, prosiła ztąż samą uprzeymością, żebym usiadł, i to mi opowiedziała:

„Po odiezdzie Wielmożnego Pana biedny móy Michałek co raz mocnieyszey dostawał gorączki, nazaiutrz rano, Franek poiechał wozkiem po Doktora; przyiechał, i powiedział, że to Ospa, a ospa naygorsza i zaraźliwa. Jakoż Zuzia wnet ią dostała i rozchorowała się okropnie, na całey twarzy, a osobliwie na powiekach, tyle krost się wyrzuciło, że iey zasklepiły oczy: gorączki dostała takiey, że niewiedziała wcale co się z nią dzieie Kilka dni była w tym okropnym stanie, przez ten czas Bóg mi zabrał mego robaczka, moią iagodkę, Michałka, umarł siódmego dnia swoiey choroby. Chciałam koniecznie wyprawić Franka z chaty, mówiłem mu, pracuy w polu, iedz u sąsiadów, i nie zaglądaj tu wcale; ale chłopczysko poczciwe i słyszeć o tém niechciało. Jakże was tu zostawię samych! mówił, niemogę, zostawił przecież„.. “Tu znowu i matka i córka okropnie płakać zaczęły i dopiero po chwili pierwsza tak mówiła: „I móy Franek, moja pociecha iedyna, i on się zaraził i chorował bardzo, wiedział, że umrze, o Xiędza prosił, i umarł iak święty.. O! iuż wtedy w rozpaczy moiey podobno żem klękła i bluźniła; Zuzia, która iuż odzyskała przytomność, pocieszała mnie, chociaż wnet przekonaliśmy się obie, że materya zażarta wygryzła iey oczy, że nazawsze ślepą będzie, że nigdy ani słońca, ani Matki nie zobaczy. Nie dosyć na tém, iuż po śmierci Franka, moia druga dziewczyna się położyła, i wczora z rana oddała Bogu ducha. Ponieśli ią teraz niedawno do braci i Oyca, iam iuż iść z nią niemogła; bo któżby u Zuzi moiey pozostał!.. Wtém całém nieszczęściu to mnie naywięcey boli, że sobie samey przypisać ie muszę. Bóg podawał sposoby; co rok Woytowie, Gminy i Xiądz zalecali, żeby dzieciom szczepić Ospę; jam się

uparła, jam niechciała.. O! jakżem skarana!

Przeięła mnie do żywego iey boleść i ten żal tak szczery, pocieszałem ią iak mogłem; zachęcałem, żeby się poddała woli Boga, żeby rąk nieopuszczała i zaięła się trzymaniem na siebie gospodarstwa; prosiłem, żeby wszystkim Matkom opowiadała swoię przygodę: skutki zaniedbania, lenistwa, nieufności w mędrszych; sam zaś opisać to smutne zdarzenie umyśliłem; może przerazi i oświeci Rodziców, którzy dla zastarzałego przesądu nie korzystaią z dobrodzieystw opatrzności, i przez opór lub niedbalstwo narażaią dzieci swoie na śmierć albo na kalectwo.

A N E G D O T Y.

Dawne wieści o mniemanym czarnoxiężniku Twardowskim, nie iednemu zawróciły głowę; i tak późniey ieden z Dworzan Króla Polskiego, który pragnął nabycia teyże nauki, zwierzył się swemu dobremu przyiacielowi koledze, iżby sowicie wynagrodził tego, któryby był biegłym w tey sztuce; a iemu sekretu tego udzielił. Kolega chcąc go z iego błędu wyprowadzić, a oraz doświadczyć iego stałości, ułożył sobie następuiący plan: Umówił się z babą, która pod zamkiem Krakowskiem niedaleko lodowni garnki przedawała. Zapłacił iey wszystkie pod tą kondycyą, aby za danem iey znakiem z pokazanego okna, wszystkie garnki kijem potłukła, ta sobie spokoynie zasiadłszy przy swoich garnkach kiy obok siebie maiąc czekała umówionego znaku, tym zaś, miała być chustka wydobyta z kieszeni i rozpostarta; po skończoney umowie, przychodzi do tegoż przedpokoiu pierwszy, w którym zwykle rano z swym kolegą schodzili się, nadchodzi i drugi, po oddaniu sobie iak zwykle przywitania, rozpoczynaią rozmowę o ulubionym drugiego przedmiocie, pierwszy zwierza mu się iż zna iednego, który był uczniem samego Twardowskiego, ale niemógłby mu udzielić tey nauki iak tylko pod przysięgą, iż go przed nikim niewyda, drugi przysięga uroczyście dotrzymania sekretu, na ten czas wyiawia mu iż on sam iest tym wzmiankowanem uczniem; na co drugi: nie takbyś ty wyglądał, gdybyś w tey nauce był biegłym? Nie trzeba wiele, wnet to się pokaże ieżeli co umiem; i tak naprędce widzisz onę niewiastę, która garnki przedaie (ukazał ią z góry); ta, gdy ia kilka konjuracyi zmówię, wszystkie potłucze: dobrze odpowie drugi zapalony, idzie więc o 30 czerwonych złotych; idzie; założyli się, zaczyna ten tedy swoie szepty, obraca się na wszystkie strony, niekiedy niezrozumiałe słowa głosniey wymawiaiąc, dobył potém kartki pargaminowey na którey kilka liter powtórnie wymalowanych było, te niby ceremonialnie odczytawszy do kieszeni schował i chustkę wydobył z kieszeni, którą rozpostarłszy niby obcieraiąc się dał znak. Baba skoro spostrzegła uiąwszy za kiy zaczęła wszystkie garnki tłuc dopóki niewytłukła. Zdumiał się ów natenczas, a nieżałuiąc nawet przegraney iak naychętniey zakład wypłacił, w nadziei zostania iak nayrychley uczniem czarno-xiężnika. Tegoż samego dnia ten, który zakład wygrał, Królowi całą tę awanturę opowiedział. Nazajutrz Król uczynił wzmiankę o czarno-xięztwie onemu, który zakład przegrał i dał mu poznać, iżby rad miał takiego Człowieka, którenby się znał na tymże, zapomniał na tychmiast dobry dworzanin swey przysięgi i oświadczył Królowi iż zna takiego, któren w iego obecności dał dowod swego niepospolitego talentu i wymienił kto iest. Król kazał go natychmiast przywołać i żąda od niego uczynienia iakiey sztuki czarno-xięzkiey gdyż mu iest wiadomo iż on tęż posiada, a wreszcie choćby powtórzenia wczorayszey (gdyż

baba znowu nakupiwszy garnków z temiż w tém samém mieyscu zasiadła) Dworzanin był nieźmiernie ciekawy z iaką on się też sztuką przed Królem popisze. Lecz iakże się zdziwił i zawstydził, gdy przywołany odpowiedział: Nayiaśnieyszy Panie! musiałbym się z nią wprzód ułożyć na wypłatanie takiego figla temu iegomości.

W małym miasteczku w czasie publicznego examinu, na zapytanie iednego z przytomnych, gdzie iest Kopenhaga i iakiego państwa stolicą? Śmiały uczeń z naywiększą szybkością odpowiedział: „Kopenhaga iest w Irlandyi, ma blizko cztery tysiące mieszkańców, leży nad Eufratem, a iest stolicą Szacha Perskiego.“ Wszyscy byli zadowolnionemi z tak obiaśniaiącey odpowiedzi, a młody uczeń nie mógł się poiąć z ukontentowania.

Podczas woyny roku 1756 Marszałek Broglio uważał raz z wielką pilnością stanowisko nieprzyiacielskie. Jeden z iego Adjutantów, Officer bardzo znakomity przyszedł pytać go w tey chwili, o rozkazy. Idź Wać-Pan do djabła, odpowiedział Marszałek nieukontentowany, że mu przerwano iego uwagi, ale spostrzegłszy wkrótce. Day pokóy, rzekł uprzeymie do Officera, iesteś tak dzielny, że gotowbyś póyść do piekła nawet.

Pewny Kawaler chcąc zażartować z Damy, z którą długi prowadził romans, wyimuiąc list z kieszeni rzekł: „Przeczytay Pani ten bilet, którym mnie Oyciec wzywa abym powrócił na wieś dla ożenienia się z bogatą wdówką! Szczęśliwey podróży W. Panu życzę: odpowiedziała, lecz proszę wracay za tydzień, a będziesz na moim weselu. Wierny obraz miłości sentymentalney.

Pewne towarzystwo życzyło sobie pływać czółnem po obszernym stawie, ale czółno było pełne wody. Jeden z towarzystwa, który zwykle chętnie rady udzielał, szczerze zawołał: „Moie Damy i Panowie! wody wkrótce nie będzie; wyświdruiemy tylko w dnie czółna dziurę, to ona sama wypłynie“.

O KORKU.

(*Rzecz wyięta z dziennika Francuzkiego*).

Wiele codziennie używamy rzeczy nie zastanawiaiąc się skąd pochodzą, iak ie do naszego użytku przygotowuią i kiedy ich używać zaczęto. Wezwyczaienie tak nas z używaniem onych oswoiło, że wielu sobie wystawia, iż się na mieyscu rodzą i bez żadnego starania i pracy do użycia przychodzą. Nikt niezastanawia się, że sprzyiaiące okoliczności lub prosty przypadek odkrycia użytku onych mogły być powodem, a dostrzeżenia i doświadczenia kilkudziesiąt i więcey letnie użytek ten stwierdziły, ulepszyły i ustaliły. Między wyżey rzeczonemi ciałami mieści się i korek; zdaie nam się więc, iż nie będzie od rzeczy udzielić czytelnikom naszym ciekawe o tém przedmiocie szczegóły— Kora, z którey wykrawaią się korki do butelek, która i do innych użytków zdolną iest, pochodzi z drzewa, które botanicy zowią Quercus suber, Lineusza. Jest to rodzay drzewa z wielu względów podobnego do prostego naszego dębu, z tą iednak różnicą, że liści na zimę nietraci. Wydaie owoc podobny do żołędzi, mniey iednak cierpki od wszelkich rodzaiów dębowych żołędzi, prócz dębu Ballotę zwanego, którego owoc surowy ieść się może i równie iak kasztany iest smacznym. Drzewo to średniego iest wzrostu od 25 do 45 stop; trzyma 1, 2 do 3ch stop średnicy i nie znayduie się iak tylko w klimacie podobnym do klimatu południowey Europy nay-buyniey w glebie kamienistey i piaszczystey, i przez to staie się naylepszym środkiem ciągnienia użytku z nieużytecznego do czego innego gruntu.

Francya, Hiszpania i Włochy prawie same dostarczaią tey kory dla całey Europy.

Katalońska uważaną iest za nayleprzą i nayzdatnieyszą do wykrawania korków. Dąb korkowy w wielu Departamentach Francyi, dziko rośnie; oprócz tego iednak co raz więcey hodowaniem onego od lat 30 zaymuią się. Przyczyną nadzwyczaynego powiększenia tych plantacyi była w miarę wzrastaiącey potrzeby kory korkowey, wzmagaiąca się co raz cena teyże; mimo to iednak nie zdołaią dostarczyć tyle, ile potrzeba dotąd wzmagaiąca się wymaga.

Gdy dąb korkowy dóydzie do lat 15 lub 20, kora iego iuż zdolną do użycia staie się, średnica drzewa wynosi na ten czas 7 do 8 cali. We Francyi od miesiąca Lipca do Sierpnia; w Katolonii zaś uważyliśmy, że w miesiącu Lutym obłupuią korę, zdaie się, że naystosownieyszą do tey czynności będzie porą, gdy z wiosny soki ruszać się poczynaią, trudniący się takim zbiorem, maią siekierkę, którą ią w około pnia i grubszych gałęzi do samego drzewa przecinaią, témże samém narzędziem przecinaią też korę wzdłuż pnia i gałęzi, podważaią toporkiem w kształcie klina zaostrzonym, i tak całe drzewo z wolna z kory ogołacaią.

Drzewo bez żadney szkody nową sobie wykształca korę, którą znowu obłupuią gdy dóydzie do grubości 10, 12 do 15 linii, co w pniu w lat 8 lub 9, a w gałęziach lat 10 lub 12 zwykle następuie. Pierwsza zebrana kora nie może być do wykrawania korków użytą, bierze się tylko do sieci ry- backich, drugi zbior ieszcze nie tyle na korki zdatny iak następne, mnieyszą także ma w handlu wartość. Zebrana kora, aby się w trąbkę niezwijała, albo na sucho mocno ogrzewa albo w wodzie w kotłach gotuie, a potém w prasach prostuie się. Już Rzymianie znali użytek kory korkowey, używali ią nawet, podług Pliniusza, do zakorkowania różnych naczyń, iednak wynalazek ten niebył tak iak dzisiay wydoskonalonym. Wyrabiali z teyże kory podeszwy chroniące od zimna i wilgoci, tudzież kaftaniki dla pływaków; używali takoż do sieci rybackich.

W tych czasach odkryto i inne rośliny do wyrobienia korków zdatne, tak naprzykład: drzewo w południowey Ameryce na bagnach rosnące, zwane przez mieyscowych mieszkańców Mubą, przez botanistów Spondius lutea używanym iest. Bierze się iednak nie kora ale same drzewo. Korzenie gąbczaste drzewa w północney Ameryce Nyssa zwanego i korzenie lukrecyi do tegoż służą użytku.

Chcąc aby naylotnieysze płyny przez korek nie ulatniały się, trzeba dwie części wosku z iedną częścią loiu stopić i korki w gorącey tey mieszaninie przez parę minut moczyć.

Prócz użytków kory dębow korkowych, o których wspomnieliśmy, wyrabiaią z niey Hiszpanie ule, które w zimie od zbytecznego zimna, a w lecie od gorąca pszczoły zasłaniaią. Pasterze we Włoszech wyrabiaią stoliki i stołki, które to ostatnie dla lekkości z łatwością przy sobie noszą i w polu na nich spoczywaią. Wybijaią się ściany pokoiowe w domach murowanych i drewnianych zapobiegaiąc wilgoci— W Portugalii niedaleko Centria widzieć można Klasztor Kapucynów w skale wykuty i cały wybity korą dębu korkowego chroniący od wilgoci.— W Hiszpanii w Estremadurze są domy kawałami tey kory iak blachą pokryte; wyrabiaią z niey tamże kolor czarny w malarstwie używany, dla uzyskania go palą tę korę na węgiel w zamkniętych naczyniach, który pod nazwiskiem czarnego koloru Hiszpańskiego (noir d' Espagne) sprzedaie się. Ponieważ kora korkowa złym iest przewodnikiem ciepła, przeto używaią iéy także do zatykania naczyń z lodem, używanego do ochłodzenia napoiów we Włoszech i innych południowych kraiach.

ROZMAITOSCI.

Schakespeare mieszkał w Stratford w hrabstwie Warwikshire, i własnemi rękami drzewo morwowe tamże w ogrodzie posadził; po śmierci iego drzewo to, stało się przedmiotem naywiększego dla mieszkańców

24

uszanowania. Duchownemu, który ten ogród Schakespeara kupił, drzewo morwowe zdawało się bydź przeszkodą w iego widokach; albowiem na tey części ziemi żadna roślina nierosła, na którey cień od niego padał; niewiedząc zaś w iakiém poszanowaniu było u mieszkańców, i nie myśląc bynaymniey, że mu to za złe poczytaią, ściąć je rozkazał. Skoro się mieszkańcy o tym postępku dowiedzieli, zebrali się tłumnie przed dom iego wołaiąc, trzeba go zburzyć. Biedny duchowny niemiał innego środka ocalenia siebie, prócz ucieczki, i nie odważył się odtąd więcey w Stratfordzie pokazać, albowiem mieszkańcy zmówili się, aby każdego z Familii iego, a nawet któryby imie iego nosił, prześladować. Cieśla kupił to wielce szanowane drzewo, zrobił rozmaite z niego narzędzia, i dla tego trzy razy drożey ie przedał; pewną część pnia ustąpił miastu, które rozmaite drobne rzeczy, iak np. tabakierki i inne z niego wyrobić kazało: rzeczy te rozdawano w upominku tym ludziom, którym szacunek okazać chciano. Z tegoż drzewa samego zrobiona była owa tabakierka, którą otrzymał Dawid Garrik, naysławnieyszy Artysta dramatyczny.

Grenlandczykowie, których do Kopenhagi przywieziono, tak bardzo tęsknili do swoiey rodziny, że w rozpaczy wsiedli na swoie małe barki (Kaiaks), aby powrócić do Oyczyzny, lecz wszyscy poginęli w drodze, z powodu wywrótnych swoich łodzi.

Górale Szkoccy nigdy nieprzedsiębiorą nic ważnego w dzień 3 Maia; nazywaią ten dzień w swoim języku Sheachanna na Bleanagh, to iest nieszczęśliwy dzień.

Język Portugalski musiał być bardzo ubogi przed czasem Kamoensa, kiedy ten poeta 2,000 nowych słów do niego wprowadził, które za iego powagą weszły w używanie.

Mieszkańcy na wyspie Chios byli w starożytności znani z czystości swych obyczaiów. Podług Plutarcha niebyło między ich Kobietami przez 700 lat przykładu cudzołóztwa.

Elmhurst w Statfordzie iest nadzwyczaynym mieyscem na echo; chrząchnienie lub klasnięcie w ręce, odbija się 10 do 12 razy po sobie tak prędko, że niktby ustami nie mógł tak prędko powtórzyć.

Oświata Europeyska większy wpływ wywarła na Amerykę, niż na inne części świata. Po Europie, Ameryka w ucywilizowanych swoich kraiach, posiada naywięcey zakładów naukowych, bibliotek i pism peryodycznych.

Znaki oświaty.

Karol V. Cesarz zwykł mawiać, dobra szkoła i regularny zegar, są oznaką, że Policya w mieście dobrze iest utrzymywaną. Szkoła bowiem prowadzi, a regularny zegar utrzymuie w niém porządek.

Stan ubogich.

Ważném nader iest zapytanie do rozwiązania: iakimby sposobem społeczność ludzka, mogła zapobiedz wzrastaiącey co raz liczbie ubogich? W Danii na stu mieszkańcach wypada $3\frac{1}{2}$ ubogich; w Hollandyi na takąż liczbę 14, a w Anglii 16. Stan ludności w poiedyńczych miastach iest ieszcze w opłakańszym stanie: W Paryżu 1813 roku pomiędzy 530,000 mieszkańcach, znaydowało się 102,856 ubogich; w Kolonii 14,000 między 39,000; w Liwerpool podług podania Parlamentu 27,000 pomiędzy 80,000; w Amszterdamie zaś podług Lejeunes pomiędzy 217,024 mieszkańcach 187,324 ubogich.

WIEŚNIAK I OSIOŁ.

„ Anoże idźże daley, ty nieznosny ośle,
„ Bo cię przeklnę i w złości aż do czarta poszlę.

„ Pódź za mną, czy mnie nieznasz, iać twóy Pan łaskawy,

„ Czy ci ten mały mostek przyczyną obawy?

„ Postąp daley, ia będę twoim przewodnikiem,

Tak rozmawiał nasz Bartek z swym osłem tetrykiem.

Ciągnął go za uzdeczkę i kijem okładał,

Równo próżno, iak wprzódy nadaremnie gadał.

Ani złością, ni prośbą osiołka niewzruszy,

Stoi on iakby wryty, podniosł w górę uszy.

Sapie, zadziera głowę i cały rozparty,

Chce dowieść, że z natury, osioł iest uparty.

Widząc, Bartek że próżno kiy po kiju łamie,

„ Czekay, rzecze, wiem teraz czego chcesz ty chamie".

Udaiąc, że chce tego, o czém i niemyśli,

„ Kiedy tak, chociażemy blizko mieysca przyszli.

„ Pódź nazad panie ośle i nietracąc czasu,

„ Wróćmy się oba razem do tamtego lasu.

To rzekłszy: chwyta ogon upornego źwierza,

I ciągnąć z całey siły w stare tropy zmierza.

Lecz osioł, co dla tego tylko wstecz się wracał,

Że Pan iego szedł naprzód i drogę swą skracał.

Czuiąc, że go ktoś nazad pociąga z przymusem,

Przez mostek z Bartkiem razem z wielkim przebiegł kłusem.

Podobnych osłow u nas znaydą się przykłady:

Chcesz ich przeprzeć, to wstępuy w Pana Bartka ślady.

DROGA DO MAJĄTKU.

W przedmowie do Pensylwańskiego Almanachu, pod tytułem: Poczciwy Ryszard.

Łaskawy Czytelniku! słyszałem, że nic nie może sprawić Autorowi większego ukontentowannia, jak kiedy widzi dzieła swoje ze czcią wspominane przez innych uczonych Autorow. Co do mnie: rzadko doznawałem podobney roskoszy, bo chociaż, niechwaląc się, byłem znakomitym przez czwartą część wieku Autorem Almanachu; przecież niewiem dla czego, bracia moi Autorowie, tąż samą idący drogą, skąpili mi swoich pochwał, a inni naymnieyszey o mnie nieuczynili wzmianki, tak dalece, że gdybym nie zarobił na kilka dobrych puddingów, odstręczyłby mnie od pracy podobny brak pochwał.

Przekonałem się wkońcu, że pospólstwo naylepszym było sędzią mojéy zasługi; kupowało moje dzieła, i nieraz zdarzyło mi się słyszeć jak powtarzało niektóre z zawartych w moich pismidłach, maxym z tym dodatkiem: „tak mówi poczciwy Ryszard." Ta okoliczność przyniosła mi niemałą pociechę, postrzegłem bowiem, że nie tylko umiano korzystać, z moich nauk, ale nawet szanować moję powagę, i wyznać teraz muszę, że aby zachęcić do powtarzań tych rozsądnych maxym, przytaczałem niekiedy sam siebie z wielką zawsze powagą.

Osądź teraz, jak wielce ucieszyć mnie musiało następuiące zdarzenie: Zatrzymałem się niedawno na koniu w mieyscu, gdzie się lud zgromadzał na publiczną przedaż towarów: że ieszcze godzina przedaży nie nadeszła, rozmawiano między sobą i narzekano na złe czasy. Pewien Jegomość, zbliżywszy się do skromnie lecz czysto ubranego starca w białey peruce: „A ty Oycze Abrahamie, zawołał, co sądzisz o naszych czasach? „ czy podatki nieprzywiodą do ostatniey „ zguby kray nasz? zkąd już brać pieniędzy na ich zapłacenie? powiedź co ci się „ zdaje? Oyciec Abraham powstał i odpowiedział: jeśli chcesz wiedzieć moje zda-

„ nie, objawię ci je pokrótce, bo mądrey „ głowie dość na słowie, jak mówi poczci- „ wy Ryszard". Zgromadziło się wiele osob, otoczyły Abrahama w wieniec, a ten zaczął, jak następuie:

„ Przyiaciele i Sąsiedzi! zaprzeczyć „ niemożna, że podatki wielce są uciążliwe, „ gdybyśmy jednak płacili tylko te, które „ Rząd układa, nie czulibyśmy tyle ciężaru. „ Opłacać atoli musimy inne stokroć uciąż- „ liwsze, płacimy dwa razy więcey leni- „ stwu, trzy razy więcey próżności, a cztery „ razy więcey naszemu głupstwu; a te poda- „ tki są takiey natury, iż ich poborcy nay- „ mnieyszey dozwolić niemogą ulgi. Słu- „ chaymy iednak dobrey rady, a może nam „ co pomoże: „Bóg pomaga tym, którzy „ pomagaią sami sobie." Mówi poczciwy „ Ryszard w Almanachu."

Gdyby który Rząd zabierał poddanym „ dziesiątą część czasu na swoje potrzeby, na- „ rzekalibyśmy wszyscy na uciemiężenie, lecz „ ileż to z nas więcey ieszcze niepłaci leni- „ stwu? zważmy tylko, ile tracimy czasu al- „ bo na zupełnym próżnowaniu, albo na za- „ trudnieniach i zabawach, żadnego nieprzy- „ noszących użytku. Lenistwo rodzi choroby, „ a zatém skraca życie; lenistwo podobne jest „ do rdzy, prędzey rzeczy niszczy niż robo- „ ta; klucz używany zawsze nigdy nierdza- „ wieje, jak mówi poczciwy Ryszard: jeżeli „ lubisz życie, nie trwoń czasu, bo jak mó- „ wi poczciwy Ryszard: czas jest materyą „ z którey się składa życie". Ileż to czasu „ obracamy niepotrzebnie na spanie; zapo- „ minając: „że lis śpiący kur niełapie, i że „ dosyć będziemy mieli czasu do spania w „ grobie". Jeżeli jest czas rzeczą naydroższą „ na świecie, trwonienie czasu (iak mówi „ poczciwy Ryszard) musi bydź naywięk- „ szém marnotrawstwem, raz bowiem stra- „ cony jak mówi daley, więcey niewraca, „ a to cośmy zowiemy dosyć czasu, pokazu- „ ie się zawsze zamało, pracuymy więc kiedy „ tylko możemy, i tam gdzie potrzeba przy „ pilności, zrobimy więcey z mnieyszą tru- „ dnością. Lenistwo wszystko utrudnia, pra- „ ca wszystko ułatwia," mówi poczciwy „ Ryszard dodając: „że kto późno wstaje, „ ten musi deptać przez cały dzień, i jesz- „ cze zarwie nocy; że lenistwo idzie tak „ powoli, iż je zawsze ubóstwo dosięgnie; „ lepiey sam ciągniy swoje interessa niżby „ cię one ciągnąć miały, a kto rano wstaje „ temu pan Bóg daje."

„ Co za potrzeba wzdychać do lepszych „ czasow; ich polepszenie od nas samych za- „ leży; pilność nie zawodzi się nadzieją, „ mówi poczciwy Ryszard, bo kto żyie w „ nadziei, umiera w głodzie; kiedy nie mam „ ziemi muszę pracować rękoma. Pracowity „ nieumrze z głodu; głod zagląda we drzwi „ tylko pracowitego, ale niewchodzi; pil- „ ność jest Matką szczęścia, Bóg pilnemu „ towarzyszy, pracuy póki dzisiay, bo jutro „ doznasz może przeszkody; dobrze więc „ mówi poczciwy Ryszard: jedno dzisiay jest „ lepsze, niż dwa jutro. co masz uczynić „ jutro, uczyń dzisiay. Wiem, że który z „ was powie: jakto, czyż niewolno mieć „ człowiekowi chwil kilka odpoczynku? od- „ powiem wam, przyiaciele, słowy Ryszar- „ da, jeśli chcesz mieć odpoczynek, używay „ swego czasu dobrze; czas płynie, jak wo- „ da na młynie, odpoczynek przeznaczony, „ jest zawsze na coś użytecznego; człowiek „ pracowity zawsze go oszczędzi, leniwy ni- „ gdy; czy rozumiesz, że próżnowanie wię- „ cey cię pokrzepia niż praca? Łynay- „ mnicy; poczciwy Ryszard mówi: troski są „ skutkiém lenistwa, a cierpienia skutkiem „ bezużytecznego odpoczynku; wielu chcia- „ łoby żyć z swego tylko dowcipu nie z „ pracy; nieszczęścia mało mają zapasow, „ przeciwnie praca przynosi zawsze pocie- „ chę, obfitość i poszanowanie; zawielka w „ drugich ufność naraża na straty; bo jak Al- „ manach powiada: w sprawach świato- „ wych, człowiek się ocala, nie przez wiarę, „ ale przez brak wiary. Własne staranie jest „ dla człowieka naykorzystnieysze; nauka „ jest tém dla pojętnych, dostatki tém dla „ pracowitych, czém siła dla odważnych, a „ niebo dla cnotliwych.

„ Tyle mi wypadało mówić, moi „ przyiaciele, o pracy i działości na wła-

„ sne interessa, teraz praca żeby odebrała „ pomyślny skutek, potrzeba oszczędności. „ Kto nieumie oszczędzać w miarę zarobku, „ umrze bez grosza. Poczciwy Ryszard mówi: że, po tłustey kuchni chudy testament".

„ Porzućcie więc kosztowne rozrywki, „ a nie będziecie się skarżyć ani na ciężkie „ czasy, ani na uciążliwość podatkow, ani na „ liczną familiję. Kobiety, wino, gra i oszukaństwa, są przyczyną, że nasz majątek „ zawsze zaszczupły, a potrzeby zawielkie, „ jeden zły nałog, kosztuie więcey, niż wychowanie dwoyga dziatek. Zgromadziliście „ się tutay na publiczną sprzedaż pięknych „ sprzętow i drogich świecidełek, rozumiecie, „ że te rzeczy przymnożą wam fortuny, nieprawda, nie przymnożą, ale nie jednemu „ uymą. Niejestże więc szaleństwem wydawać pieniądze na zakupienie zgryzoty? „ przecież podobne szaleństwa widzimy codziennie przy licytacyach: bo ludzie nie „ pamiętają na przestrogi poczciwego Ryszarda".

„Nie jeden chodzi z próżnym żołądkiem i „ morzy głodem swoję familiję, byleby miał „ piękne suknie, jedwabie i atłasy, szkarłaty „ i axamity. Nienależą przecież ani do rzędu potrzeb, ani do rzędu wygod; ileż to osób pragnie ich tylko dla tego, że pięknie „ wyglądają? ztąd pochodzi, że liczniejsze „ są potrzeby sztuczne niż naturalne; ztąd „ gdzie jeden majętny, tam stu ubogich. „ Dobrze poczciwy Ryszard mówi: że rolnik na nogach wyższym jest niż Szlachcic na kolanach. Wybieraycie tylko mąkę ze skrzyni, a nigdy nie przysypuycie, „ wkrótce uyrzycie dno; a kiedy wam „ studnia wyschnie, w tedy dopiero uczujecie jak drogą jest woda— Niebyłoby tyle „ nieszczęść, gdyby ludzie następuiące znali „ Ryszarda prawdy: jeśli kupisz jednę rzecz „ piękną, musisz kupić dziesięć innych, „ inaczey zawsze czegoś brakować będzie. „ Łatwiey atoli jest zwyciężyć pierwszą „ żądzę, niż wszystkie następne. Ubogi, co „ naśladować chce bogatego, podobnym jest „ do żaby, która się nadyma i chce bydź „ podobną do wołu. Wielkie mogą się puszczać na otwarte morze, ale małe statki „ niech się trzymają brzegu. Pycha wkrótce odbiera karę; bo, jak mówi poczciwy „ Ryszard: pycha ma na śniadanie obfitość, „ na obiad ubóztwo, a na wieczerzę niesławę; ale pominąwszy wszystko, coż po „ tey żądzy pokazania się, czyliż jey korzyści nagradzają straty i cierpienia jakich bywa przyczyną? Wszakże ani pomaga zdrowiu, ani uymuie trudow, ani „ powiększa osobistey godności; czyż przeciwnie, nierodzi zawiści i nie przyśpiesza „ zguby? Wolno urodzony Anglik niepowinien się nigdy ani rumienić, ani drżeć „ na widok żadney żyiącey istoty; lecz ubóztwo często odeymuje człowiekowi męztwo i cnotę; trudno bowiem, aby próżny „ worek stał prosto, jak mówi poczciwy „ Ryszard. Cożbyście myśleli o Królu lub „ Rządzcy, któryby wam zabronił ubierać „ się iak Szlachta, pod karą więzienia, niepowiedziałżeby każdy, że jesteście wolni; „ że macie prawo ubierać jak się wam „ podoba; że podobne gwałcące swobody „ prawo, może bydź tylko prawem tyrańskiego rządu. Zważcież teraz, czyli się sami nie podajecie dobrowolnie podobney „ tyranii, kiedy dla strojów zaciągacie „ długi? wszakże każdy wierzyciel ma prawo pozbawić was wolności, czy to zamykając na całe życie w więzieniu, czy przedając jak niewolnikow, w razie jeżeli nie „ zapłacicie długu"?

„ Kiedy się wdaiecie w kupno, zapewne wam ledwie na myśl przychodzi „ zapłata; ale wierzyciel, mówi poczciwy „ Ryszard: ma lepszą pamięć niż dłużnik. „ Wierzyciele są ową zabobonną sektą, która z jak naywiększą dokładnością pilnuie „ się dni i godzin. Nie postrzeżesz kiedy „ nadeydzie czas zapłaty, a nim się przygotuiesz, iuż wierzyciel zawoła: jeśli pamiętasz o długu; czas jego zapłaty z początku daleki zdawać ci się będzie, przy końcu bardzo krótki uyrzysz, skrzydła nietylko u jego ramion, ale i u nog, kto ma „ płacić na Wielkanoc, mówi poczciwy

„ Ryszard: temu post bardzo krótki. Dłu-
„ żnik jest niewolnikiem wierzyciela. Ucie-
„ kaycie od kaydan, szanuycie swą wolność
„ i utrzymuycie niepodległość; przy pracy
„ i oszczędności będziecie wolni.

„ Bydź może, że dzisieyszy wasz stan
„ pozwala wam, małych na niektóre zby-
„ tki wydatkow, ale czyż nie lepiey oszczę-
„ dzać na potrzeby i stare lata, póki je-
„ szcze pora. Poranne słońce nietrwa przez
„ dzień cały. Czasowym tylko i niepewnym
„ jest zarobek; ale wydatki przez całe ży-
„ cie ciągłe i pewne. Lepiey więc kłaśdź się
„ do łóżka bez wieczerzy, niżeli masz wsta-
„ wać z długami. Zarabiay jak możesz, a co
„ zarobisz schoway; w tém jest własnie ów
„ kamień filozoficzny, co obróci twóy
„ ołów na złoto. Skoro posiędziesz ten ka-
„ mień, nie będziesz narzekał ani na złe
„ czasy, ani na ciężkie podatki".

„ Ta nauka, przyiaciele moi, jest na-
„ uką rozumu i rozsądku. Niespuszczaycie się
„ jednak zawiele na swoję pracę; oszczę-
„ dność, rostropność, są rzeczy wyśmienite,
„ ale na nic się nie zdadzą bez opieki nie-
„ ba; staraycie się więc o tę opiekę nieba i
„ niebądźcie nieczuli na potrzeby tych,
„ którzy iey niedoznali; pocieszaycie ich i
„ wspomagaycie, mieycie zawsze w myśli
„ sobie: który z początku cierpiał, później
„ opływał w dostatki".

„ Kończę wreszcie tą uwagą: że do-
„ świadczenie jest naylepszą szkołą; ale do-
„ brze mówi poczciwy Ryszard: że jest je-
„ dyną dla głupcow i to nawet rzadko, bo
„ można udzielić dobrey rady, ale nie za-
„ wsze dobrego postępku: że kto nieumie
„ słuchać rady, niedozna pomocy: i jeżeli
„ niebędziecie słuchać rozsądku da się wam
„ dobrze we znaki".

Tym sposobem skończył staruszek swo-
ję mowę. Lud słuchał z uwagą, pochwalił
naukę, ale zaczął zaraz postępować przeci-
wnie, jak po jakiém pospolitém Kazaniu.
Skoro się bowiem rozpoczęła sprzedaż, ku-
pował na wyścigi, pomimo przestrog star-
ca i narzekań na podatki.

Przekonałem się, że ów poczciwy czło-wiek czytał pilnie móy Almanach, i zebrał sobie w krótkości wszystko, com przez lat dwadzieście pięć prawił o oszczędności i pracy. Częste wspominanie o mnie znudziło mo-że nie jednego; ale dziwnie głaskać musiało moję próżność, chociaż i dziesiąta część mnie przypisywanych myśli niebyła moją własnością, lecz zbiorem zasad wszystkich narodow i wiekow, jednakże postanowiłem korzystać z tego, com drugi raz usłyszał, i chociaż miałem kupić materyi na nową suknię, odszedłem, by cokolwiek dłużey starą ponosić. Czytelniku, jeżeli uczynisz toż samo, zyskasz tyle, ile ja zyskałem.— Jestem i t. d. Ryszard.

ZWYCZAJE SŁAWIAN

Zachowywane w czasie Aktów Weselnych.

Ponieważ z natury rzeczy związek małżeński więcey wymaga poprzednich przygotowań, dopóki strony interessowane nie zezwolą na trwałe nowożeńców połączenie się i do póki niewykonaią święcie wzaiemney sobie przysięgi, co wszystko wedle pewnych zwyczaiów i obrzędów odbywać się zwykło; przeto w czasie Aktów weselnych, dotąd daleko więcey niżeli w czasie urodzin zachowano starożytnych zwyczaiów. Obrzędy poganizmu cechuiących obszerne w szczegółach opisywania różnych takowych w licznych okolicach sławiańskich, mianowicie przez pospólstwo zachowywanych zwyczaiów, nie iest naszym przedmiotem. Zastanowiemy się nieco tylko nad ogólnemi u wszystkich Sławian w czasie Aktów weselnych zachowywanémi obrzędami, które dawne ich przymioty i dawne obchody religiyne znamionować mogą.

Powszechnie Akt weselny, poprzedzać zwykły zmówiny i zaręczyny, daley doprowadzenie nowożeńców do wzaiemney sobie przysięgi czyli ślubu; potém następuie zakończenie tey uroczystości, stosowną zabawą i ucztą.

Dawni Sławianie umieli cenić męztwo, odwagę, gościnność, skromność, słowem wszy-

stkie cnoty domowe i towarzyskie; wszystkie ich postępki do zachowywania cnot takowych dążyć nie przestawały. Przymioty pomiędzy płcią męzką a niewieścią, właściwie sobie podzielone bydź muszą. Męszczyznom przystoi męztwo, odwaga i śmiałość. Niewiastom skromność, niewinność i wstydliwość. Z tego powodu powszechnie u wszystkich Sławian, nowożeniec z przybranemi przyiaciołami, konno i zbroyno przybywał do rodziców lub opiekunów swoiey narzeczoney, którzy przyimowali lub odrzucali iego oświadczenie. To gdy przyiętém zostało, składał pewne podarunki, oznaczaiące nabycie swey ulubioney; potém robiono umowę względem dnia i czasu, w którym połączenie ma nastąpić. Na ten wyznaczony czas, znowu przybywał nowożeniec konno i zbroyno; i w takowey zbroyney postaci, po zrobionych różnych ceremoniach, w których panna młoda zwyczayną swey płci skromność i nieśmiałość okazywać była powinna, stosownie do woli rodziców lub opiekunów i nowożeńca, niby porywaną zostawała, nakoniec cały orszak woienny, przeprowadzał do świątyni bogów, w obliczu których wykonywali wzaiemną sobie przysięgę, powracali z orszakiem do domu rodziców lub krewnych panny młodey, i tam obchodzili dzień cały na ucztach i zabawach stosownych, które w dniach następnych, ieżeli niewinność panny młodey dowiedzioną została, odbywali się z uszanowaniem dla domu i z wszelką radością; w przeciwnym razie, rozchodzono się z uczty z okazywaniem wzgardy i nieuszanowania.

Takowe zwyczaie pozostały dotąd niemal u wszystkich pokoleń sławiańskich, z niejakiemi mniey więcey odmianami.

U Moslachów w Dalmacyi, gdy orszak zbroyny odprowadza do Kościoła nowożeńców, tedy tak zwany Czaius czyli Herold uzbroiony iadący naprzód, wymawia nazwiska: Brebery, Damory, Dubra, Frilia, Jara, Piko, które to nazwiska muszą oznaczać dawne opiekuncze związków małżeńskich bóztwa.

W Serbii, w Czechach i w wyższey Luzacyi, w czasie obchodów weselnych, zakazano używać broni, używaią więc teraz kijów, któremi iadąc do Kościoła ścieraią się i różne znaki swego męztwa i śmiałości okazuią. Zdarza się zaś niekiedy, iż miewaią ukryte pistolety i z nich czasem mimo zakazu wystrzelą.

U Serbów w wyższey Luzacyi prowadząc nowożeńców do Kościoła, dla okazania dawnego zwyczaiu, iakoby panna młoda mimo-wolnie porwaną bydź miała, śpiewaią:

Wedzemy ju, wedzemy ju,
Mamy ju a mamy ju,
A nikomu ju hewek niedami.

W prowincyach Ruskich śpiewaią w tymże samym czasie.

Da ne sama idu, da wedut mene.

Wspomnieć tu także należy o znanym zwyczaiu robienia w czasie Aktów weselnych Korowaiu, który odległey ściągać musi starożytności, i który dotąd u wielu pokoleń sławiańskich, w różny sposób uczty weselne ozdabia.

Zwyczay tak robienia, iako też używania korowaiu wyobrażeniami symbolicznemi w różnych okolicach mniey więcey iest różny; w szczególności zaś zdaie się mieć iednakową myśl symboliczną dla wyobrażenia którey czyniemy tu krótki opis korowaia.

Koroway, iest chleb, nakształt kołacza z różnemi przyprawami upieczony, ozdobiony wielu szyszkami, których im więcey tém iest pięknieyszy. U Kozaków i innych zamożnych ludzi, te szyszki bywaią wyzłacane. Sam koroway ozdobiony iest małemi chorągiewkami, rószczkami iadłowemi i innemi upiękrzeniami, powinien bydź tak wielki, ażeby dla zaproszonych na Akt weselny, mógł wystarczyć. Gdy niewystarczy iednego, to więcey przygotowanych bydź zwykło. Koroway powszechnie stawia się na wielkim stole, u którego zasiadaią zaproszeni i służy za ozdobę. Po ukończeniu stołu, naystarszy z Boiarów, lub ten komu poruczono, łamie koroway, i wedle porządku starszeństwa rozdaie go po kawałku, w któ-

rym zatknięta iest chorągiewką lub rószczka iodłowa; przyimuiący takowy kawałek, wedle swey możności i chęci, kładzie na półmisek srebrne pieniądze, lub oświadcza, czém na nowe gospodarstwo nowożeńców ma chęć obdarzyć. Nowożeńcy kawałek korowaiu z powyższą ozdobą przywożą do krewnych i powinowatych, którzy na Akcie weselnym być niemogli; podróż tę odbywaią z muzyką i śpiewaniem, lub też odsyłaią przez swatów albo przez innych do obrzędu weselnego należących. Koroway, wedle dawnego zwyczaiu, należy mieć w zasobie przez cały tydzień, iżby przyieżdzaiących z powinszowaniem do nowożeńców, było czém ugościć. Tak w pierwszych iako też następnych dniach przy podawaniu kawałka korowaiu, poda się i kielich z napoiem, dla spełnienia go za zdrowie nowożeńców, przy życzeniu im długiego i szczęśliwego życia.

ANEGDOTY.

Miasto Saint-Germain o trzy mile od Paryża, iest mieszkane od wielkiey liczby mieszczan, którzy zrobiwszy iaką taką fortunkę, udaią się tam na spędzenie reszty życia. Stary ieden bezżenny, posiadaiący dość znaczny maiątek, żył tam od lat kilku. Urodził się był w iedney wsi w Gaskonii, gdzie zostawił liczne rodzeństwo, obsypane ieszcze licznieyszym potomstwem. Ubodzy synowcowie i siestrzeńce uwiadomieni o dobrym bycie Stryiaszka i Wujaszka, udawali się nieraz z głębi swey prowincyi do niego po wsparcie. Starzec chciał wprawdzie zostawić całe mienie swym krewnym, ale życzył sobie używać go za życia spokoynie. Dla uwolnienia się na zawsze od ich nawiedzin, oznaymił, że ci, którzy się niemi na przykrzać mu będą, nic niedostaną po śmierci. Od tego czasu nikt go nieuczcił wizytą. Raz atoli iedna z iego Siostrzenic mogąca mieć około lat 17, ubrana po wieysku ale bardzo ochędożnie, przybyła do Saint-Germain. Pyta się o dom swoiego Wuja, którego groźba niebyła iey wiadoma. Szczęściem dla Teressy, to było iey imie, doradzono iey, aby się udała wprzód do pewnego Tapicera, ścisłego przyiaciela starego samotnika. Teressa uięła go dorazu tegoż sąsiada; który nieżyczył iey przedstawiać się natychmiast wuiaszkowi, ażby on wprzód miał z nim mówić o niey. Niech sobie zaraz odjedzie; była odpowiedź starca, upewniy ią Wac Pan, że dostanie po moiey śmierci dwadzieścia pięć tysięcy liwrów; ale niechcę jey widzieć. „Mości Panie, odpowiedziała dziewczyna Tapicerowi, uday się Wac
„ Pan ieszcze do moiego wuia, zaklinam W.
„ Pana, powiedź mu, że wyrzekam się iego
„ dwadziestu pięciu tysięcy liwrów, bylebym
„ miała szczęście widzieć go, moia Matka
„ zaleciła mi to przy skonaniu. Niepotrze-
„ buię ia iego pieniędzy; aby być szczęśli-
„ wą, będę nią, gdy mi wolno będzie choć
„ raz go widzieć, podziękować mu, uściskać
„ go, a natychmiast powrócę do mey wsi". Tapicer wróciwszy się do starca opowiedział mu wiernie i tkliwie mowę iego siostrzenicy. Niechże iuż przyydzie, odpowiedział, ale odtąd niech iuż o niey słyszę. Przybywa, rzuca się w ręce wuia, wyraża mu rzeczy tak tkliwie, że został wzruszony; prócz tego widział na iey twarzy podobieństwo swey siostry, którą naybardziey kochał; poszukał w biorku worka z pięćdziesiąt dukatami, włożył w ręce siostrzenicy, i rzekł do niey głosem pomieszanym: „No, moie dziecie, wróć się do domu, bądź rostropne, i pewne, że cię nie zapomnę. Tapicer był przytomny tey scenie, miał syna zakochanego z wzaiemnością w iedney Panience bardzo uczciwey, z którą miał się wkrótce ożenić, ale ta nie miała dwadziestu pięciu tysięcy liwrow posagu. Oyciec przez spekulacye czynione na nadzieie Teressy, nakłania ią do zostania w Saint-Germain.

Wuy WPanny, mówił iey, iest podeszły, nie może pożyć długo; może chwila nie iest daleko, gdzie skołotanemu na siłach, usługi WPanny będą potrzebne i miłe; zostań u mnie, będę się tutay z tobą obchodzić iak z własnym dziecięciem; zezwoliła

na to, ślub syna został odwleczony, a wkrótce potóm zerwany, mimo życzeń młodzieńca i rozpaczy iego kochanki. A i Teressy serce natenczas niebyło iuż wolném od kochania, lecz uięta dobrym obeyściem się z sobą Tapicera, nakłania się zaślubić iego syna, ile że Wuy iey był przychylnym temu zamężciu.

W tym Wuy umiera, otwieraią Testament, a wieśniaczka widzi się dziedziczką powszechną około trzech kroć sta tysięcy złotych. Tapicer nieposiada się z radości, ale młoda dziewczyna obracaiąc się do iego syna, wiem, rzekła doń, że miałeś WPan zaślubić sobie osobę kochaną od niego i dotąd go kochaiącą, ja miałem poślubić WPana jedynie przez wdzięczność, wracam go iego pierwszey kochance, którey ofiaruię dwadzieścia pięć tysięcy. Oycu dała trzy tysięcy liwrow za starania odebrane w iego domu, poczém udała się do swoiey wsi ze swoią puścizną, piękną twarz i swemi siedémnasto-laty, zostawiwszy w Saint-Germain wszystkich zadowolnionych. We wsi, w którey mieszkała Teressa, Pleban mieyscowy miał synowca dwudziesto dwuletniego, który odbył nauki, choć był ubogi, ale nie miał żadnego powołania do Sutanny, którą mu Stryy doradzał, nie wiedział co miał z siebie zrobić; ieszcze przed podróżą Teressy, widział ią, znalazł ią śliczną i powiedział to jey po prost.

I tak miłość się wszczęła pomiędzy niemi, raz gdy chciał z nią przybrać nieco poufałości, rzekła doń: Panie Henryku, WacPan iesteś zbyt dobrze wychowany abyś mnie mógł poiąć za żonę: ia zaś iestem dość rostropna abym miała bydź iego Faworytą; proszę go więc aby zaniechał swych grzeczności, które w tenczas tylko przyymę, gdy Stryy WPana będzie należał do taiemniey. Ton spokoyny panienki i szlachetny, utrzymał młodzieńca w uszanowaniu. Czuię po pierwszy raz, rzekł wzdychaiąc, że być ubogim, iest nieszczęściem. Nie długo po tey rozmowie, Teressa udała się do Saint-Germain, za powrótem została we wsi młodego Henryka, który ledwie na nią śmiał spoyrzeć, oświadczył iey z radością prawdziwą ile brał w podział iey szczęście i starał się przed nią ukrywać swe pomieszanie tak troskliwie, że żywo tym dotknięta była. Teressa udała się do iego stryia, który był godnym Kapłanem, Mości Proboszczu, rzekła: Zdaie mi się, że synowiec iego sprzyia mi i iest uczciwy, podobał mi się gdym nic niemiała, ale nie wypadało mi tego dadź mu dostrzedz. Dziś, gdy iestem maiętna, życzę sobie los iego zapewnić, ieżeli WPan mniemasz, że Kobieta uczciwa, tkliwie go kochaiąca, znayduie z nim swe szczęście. WPan znasz lepiey iego charakter niż ja, iesteś W. Pan wprawdzie iego Stryiem ale też i moim Plebanem. On niebyłby zemną szczęśliwy gdybym i ia z nim niebyła, iego los równie iak i móy polecam w ręce WPana. Moia Córko, odpowiedział iey dobry Kapłan: moi Parafianie są to dzieci, które mi niebo powierzyło, winienem im moje rady i przychylność, z wyłączeniem nawet onych własnych krewnych, zaufanie W. Panny dotyka mnie, nie zawiodę go więc mówiąc zgodnie z mym sumieniem dobrze o moim Synowcu. Jest z natury rozsądny, łagodny, czuły i wdzięczny. Widziałem zaymuiącą się iego ku W Pannie przychylność to była iedyna wymówka którą mu uczynić mogę. Nie trzeba było więcey do nakłonienia Teressy; zaślubienie zostało ułożone natychmiast i wkrótce dokonane. Małżeństwo żyli szczęśliwie, bo się kochali i byli dobroczynni.

Pewien żarłok był przedstawiony Henrykowi IV. Królowi Francyi, jestże to prawdą, zapytał go Monarcha, że ty za sześć Osób zjeść iesteś w stanie.? N. P.— „Czy i pracuiesz równie za tyle Osób? pracuię równie iak każdy w mym wieku i siłach!— „ Słuchay łotrze, odpowiedział Monarcha, gdybym miał sześciu podobnych tobie w moim kraiu, kazałbym ich wszystkich wywieszać.

KALENDARZ
STAROZAKONNYCH.

Rok zwyczayny 12 Miesięcy, 12 Miesiąca Septembra począł się roku zeszłego. Te 12 Miesięcy zowią się po Hebraysku: 1, Tyszre; 2, Cheszwen; 3, Kisłew; 4, Teywes; 5, Szwat; 6, Oder; 7, Nisen; 8, Ir; 9, Sywan; 10, Tamuz; 11, Ow; 12, Elul. — Zawieraią w sobie, różnych świąt uroczystych i nieuroczystych, pierwszych dni Miesięcy, czyli Nów Rosz-chodesz zwanych, dni radośne i żałobne, posty ściste i nieściste, i t. d.

STYCZEŃ.

Od 23 Mca Teywes do 25 Mca Szwat.

8, Rosz-chodesz Szwat, (to jest 1 dzień i Nów Mca Szwat).
18, Szabas Szyra (Sóbota pieśni) śpiewaiąc pieśń przeyście Izraelitów przez morze czerwone.
22, Chamisza-oser biszwat, (15 dzień Mca Szwat) Radośny.

LUTY.

Od 25 Mca Szwat do 24 Mca Oder.

6, Rosz-chodesz Oder (Nów Mca Oder)
7, Drugi dzień Rosz-chodesz.
19, Post Estery Królowey.
20, Purym. (Dzień wielce radośny ze zguby Hamana w Królestwie Perskiém).
21, Szuszan-purym. (Radośny na pamiątkę niegdyś stołeczne to Państwo).

MARZEC.

Od 24 Mca Oder do 26 Mca Nisan.

7, Rosz-chodesz Nisan (Nów Mca Nisan).
20, Post Pierworodnych.
21, Peysach. (Dzień 1 S. Wielkanocy, czyli wyyjście z niewoli Egiptu).
22, Drugi dzień święta.
23, 24, 25 i 26 Cholhamoed. Powszedne dni (pół święta) między świętami.
27, Siódmy dzień święta.
28 Ostatni dzień święta.
29, Isru-chag. (Przydatek do święta) Radośny.

KWIECIEŃ.

Od 26 miesiąca Nisan do 26 Mca Ir.

5, Rosz-chodesz Ir (Nów miesiąca Ir).
6, Drugi dzień Rosz-chodesz.
13, 16 i 20, Taynasbehab. (Post niektórych pobożnych Izraelitów, w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).
23, Lag-baumer (33ci dzień od Wielkanocy) Radośny.

MAY.

Od 26 Mca Ir do 28 Mca Sywan.

5, Rosz-chodesz Sywan. (Nów mca Sywan).

7, 8 i 9, Szolosze jeme hagbala. (Przygotowanie się do przyjęcia Praw Boskich) Radośne.
10 i 11, Szawues (Swięto tygodniowe) Zielonych Swiąt.
12, Isru-chag. (Przywiązany do święta) Radośny.
24, Taynes Chof-sywan. (Post niektórych pobożnych Izraelitów w niektórych Prowincyach).

CZERWIEC.

Od 28 Mca Sywan do 28 Mca Tamuz.

3, Rosz-chodesz Tamuz. (Nów Mca Tamuz).
4, Drugi dzień Rosz-chodesz.
21, Szywe-oser-betamuz. (Post, dzień zburzenia Jerozolimy). Załobny.

LIPIEC.

Od 28 Mca Tamuz do 30 Mca Ow.

3, Rosz-chodesz Ow (Nów miesiąca Ow).
11, Szabas chazon. Sóbota czytania Proroctwa i widzenia Izajasza) niewesoły.
12, Tysze-beaw. Dzień spalenia Kościoła świętego) żałobny i post ścisły.
17, Chamisza-oser-beow (15 dzień miesiąca Ow). radośny.
18, Szabas Nachmu (Sóbota Pocieszenia) Radośny.

SIERPIEŃ.

Od 30 Mca Ow do 2 Mca Tyszry r. 5597.

1, Rosz-chodesz Elul (Nów miesiąca Elul).
2, Drugi dzień Rosz-chodesz.
23, Szlichas (dni wybaczenia) pobożne, że przede dniem się modlą co dzień, aż do dnia 31 tegoż mca.
31, Rosz-chodesz Tyszre i Rosz-haszona) Nowy Rok 5597.

WRZESIEŃ.

Od 2 Mca Tyszry do 2 Mca Cheszwan.

1, Drugi dzień Rosz-haszona.
2, Cóm Gdaliohu (Post ścisły Gdaliasza)
9, Jom Kiper (dzień expiracyi oczyszczenia się z grzechów i post bardzo ścisły.
14, Sukas (Swięto Namiotów).
15, Drugi dzień święta Namiotów.
16, 17, 18 i 19 Cholhamoed, (Powszedne dni między świętami.
20, Hoszayna Raba. (Wybaw pomocą wielką).
21, Szemini Eceres. (Osmy dzień zamknienia święta).
22, Symchas Thora. (Pocieszenia się z Zakonu Bożego.
23, Isru-chag (Przywiązany do święta).
29, Rosz-chodesz Cheszwan (Nów miesiąca Cheszwan.
30, Drugi dzień Rosz-chodesz.

PAZDZIERNIK.

Od 2 Mca Cheszwan do 4 Mca Kisłew.

5, 8 i 12 Taynas behab. (post niektórych pobożnych Izraelitów w Poniedziałek, Czwartek i Poniedziałek).
29, Rosz-chodesz Kisłew (Nów miesiąca Kisłew).

LISTOPAD.

Od 4 Mca Kisłew do 5 Teywes.

Od 22 do 30 Mca Ośm dni Chanuka.. (Odnowienie czyli poświęcenie Kościoła Swiętego) dni radośne.
27, Rosz-chodesz Teywes. (Nów miesiąca Teywes).
28, Drugi dzień Rosz-chodesz.

GRUDZIEŃ.

Od 5 Mca Teywes do 7 Mca Szwat.

6, Asore Beteywes. (Post ścisły 10 dnia miesiąca Teywes, w którym było pierwsze oblężenie Jerozolimy.
26, Rosz-chodesz Szwat. (Nów mca Szwat).

ZACMIENIE SŁONCA.

Dnia 3 Maia będzie cząstkowe zaćmienie Słońca, około godziny 5 po południu.

Jarmarki pryncypalnieysze Krajowe i Zagraniczne.

Antolepta w Guber. Wileń. w Pcie Wiłkomierskim nowo-założone w dniach niedzielnych: 1, Po Nowym roku; 2, Po Gromnicach; 3, na 4m tygod. Wielkie: postu; 4, Po S. Janie Chrzcicielu; 5, po S. Annie; 6, po S. Bartłomieju; 7, po Symona i Judy Apostołach; 8, po S. Marcinie.
Brrdyczew: 1szy 13 Stycznia; 2, w N. Białą; 3, 12 Junii; 4, 15 Augusta; 5, 1 Listopada.
Bieszeńkowicze: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Bobróysk: 1szy na 3 Króle; 2, na S. Mikołay, t. j. 9 Maja; 3, na Pokrowy P. Maryi; każdy po 2 tygodnie.
Chasłowicze: Dnia 24 Lipca.
Dołhinów: na Wniebowstąpienie Pańskie.
Druja: na 3 Krèle
Homla: na Nowy Rok.
Janiszki: 1, na Gromnicz. P. Maryi; 2, na Srzodopoście; 3, na Boże Ciało.
Jeziorosy: 1szy w niedzielę pierwszą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim; 2, 15 Augusta według nowego Kalendarza.
Iłukszta: 1szy na 3 Król.; 2, na Grom. P. M.
Krasław: 1, Od niedzieli mięsop. do wielkiego postu; 2, od 22 Julii do 1 Augusta.
Kalwarya: w niedz. po Nawiedzeniu P. M.
Królewiec: 24 Junii według nowego Kalen.
Linków: w Niedzielę po Szkaplern. P. M.
Lubawicze: 1, na 3 Króle; 2, W dzień SS. Piotra i Pawła.
Lipsk: 1, na Nowy Rok; 2, 24 Apryla; 3, W d. S. Michała Arch. według now. Kal
Oswiey w Guber: Witebskiey: 1, W ostatni Piątek przed Swiętym Piotrem; 2. na Borysa, to jest dnia 24 Julii.
Ostrowno: na Wniebowzięcie P. Maryi.
Płungiany: 1, w Poniedziałek zapustny; 2, na Narodz. S. Jana.
Poswol: Także w tym dniu.
Radoszkiewicze: W dzień SSS. Tróycy:
Rogów: W niedzielę po Wniebowzię. P. M.
Rogoło: 1szy na Wniebowstąpienie Pań., 2, na Boże Ciało; 3. na S. Michał.
Sałanty: 1szy na 3 Króle; 2, na S. Maryą Magd.; 3, na S. Roch; 4, na Aniołow Str.
Smorgonie: na Srzodopoście.
Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.
Szkłów: 1, w N. Wstępną; 2, na Boże Ciało.
Szczuczyn: 1, na Maryą Magdalenę; 2, W dz. Symona i Judy według nowego Kalen.
Szaty: W dzień SSS. Tróycy.
Szydłow: na Narodzenie Panny Maryi.
Szymbórg: W niedzielę po Wniebowz. P. M.
Uciana w Pcie Wiłkomier.: 1, na Gromn.; 2, na Wniebowstąp. Pań.; 3, na Boże Ciało; 4, na Aniołów Stróżow, ma tygod. Jarm.
Warszawa: 1, w 2 Poniedz. po SS. Fili. i Jakóbie; 2, w 3 Poniedz. po wszystkich SS. trwają po 3 tygod. według now. Kalenda.
Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach; 2, na Srzodopoście; 3, na N. P. Maryą Szkapler.
Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maia corocznie.
Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.
Worno: W niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.
Wysokie: W dzień S. Jakóba Apostoła według nowego Kalendarza.
Zelwa: W dzień Swiętey Anny według Kalendarza Ruskiego.

TABELA

Wschodu i Zachodu Słońca.

D.	STYCZEŃ.				LUTY.				MARZEC.				KWIECIEŃ.				MAY.				CZERWIEC.			
	wschód.		Zachod.		wschód.		Zachód.		wschód.		Zachód.		wschód.		Zachód.		wschód.		Zachód.		wschód.		Zachód.	
	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G	M.	G.	M.
1	8	12	3	50	7	17	4	42	6	13	5	44	4	59	7	0	4	2	7	28	3	25	8	35
3	8	10	3	52	7	13	4	47	6	8	5	52	4	56	7	4	3	58	8	2	5	25	8	35
5	8	8	3	56	7	9	4	52	6	3	5	57	4	52	7	8	3	54	8	5	3	24	8	35
7	8	5	3	57	7	4	4	6	5	58	6	2	4	48	7	13	3	52	8	7	3	24	8	35
9	8	0	4	0	7	0	5	0	5	54	6	6	4	45	7	17	3	49	8	12	3	23	8	35
11	7	56	4	4	6	56	5	5	5	50	6	11	4	40	7	21	3	45	8	16	3	24	8	36
13	7	52	4	8	6	50	5	10	5	44	6	16	4	36	7	25	3	40	8	18	3	24	8	36
15	7	48	4	12	6	43	5	15	5	39	6	20	4	32	7	29	3	38	8	20	3	25	8	35
17	7	45	4	15	6	40	5	19	5	34	6	24	4	28	7	35	3	35	8	22	3	25	8	34
19	7	43	4	17	6	35	5	24	5	30	6	30	4	26	7	36	3	33	8	26	3	26	8	33
21	7	39	4	20	6	30	5	29	5	27	6	34	4	20	7	39	3	31	8	28	3	28	8	32
23	7	31	4	28	6	24	5	33	5	20	6	38	4	16	7	43	3	30	8	28	3	30	8	30
25	7	26	4	27	6	22	5	37	5	17	6	42	4	12	7	47	3	29	8	30	3	32	8	28
27	7	24	4	33	6	18	5	41	5	12	6	48	4	9	7	50	3	28	8	30	3	34	8	26
29	7	22	4	37	—	—	—	—	5	7	6	53	4	6	7	53	3	26	8	33	8	36	8	24
31	7	20	4	40	—	—	—	—	5	3	6	58	—	—	—	—	3	25	8	34	—	—	—	—

D.	LIPIEC.				SIERPIEŃ.				WRZESIEŃ.				PAZDZIER.				LISTOPAD.				GRUDZIEŃ.			
1	3	30	8	22	4	30	7	30	5	36	6	22	6	43	5	17	7	45	4	13	8	22	3	36
3	3	41	8	18	4	33	7	24	5	40	6	18	6	48	5	12	7	49	4	11	8	23	3	35
5	3	43	8	16	4	38	7	20	5	44	6	14	6	52	5	18	7	53	4	9	8	24	3	35
7	3	46	8	14	4	42	7	18	5	48	6	10	6	56	5	4	7	55	4	6	8	25	3	35
9	3	49	8	11	4	46	7	14	5	53	6	5	7	0	5	0	7	57	4	2	8	25	3	35
11	3	51	8	8	4	50	7	10	5	58	6	2	7	4	4	56	8	0	4	0	8	26	3	35
13	3	54	8	6	4	54	7	5	6	2	5	58	7	9	4	50	8	3	3	56	8	25	3	36
15	3	57	8	2	4	56	7	1	6	6	5	53	7	13	4	45	8	6	3	54	8	24	3	37
17	4	0	8	0	5	2	6	56	6	10	5	48	7	17	4	40	8	9	3	50	8	23	3	38
19	4	4	7	55	5	7	6	51	6	16	5	43	7	21	4	35	8	12	3	48	8	23	3	39
21	4	8	7	51	5	12	6	46	6	21	5	38	7	24	4	34	8	14	3	46	8	22	3	40
23	4	11	7	48	5	16	6	41	6	25	5	33	7	28	4	29	8	16	3	44	8	21	3	41
25	4	14	7	44	5	21	6	36	6	30	5	28	7	33	4	26	8	18	3	42	8	19	3	43
27	4	17	7	39	5	25	6	34	6	34	5	22	7	37	4	22	8	20	3	40	8	17	3	45
29	4	20	7	36	5	29	6	30	6	38	5	19	7	41	4	20	8	21	3	47	8	15	3	47
31	4	24	7	32	5	34	6	26	—	—	—	—	7	44	4	15	—	—	—	—	8	13	3	50

